

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU
Viestinnän koulutusohjelma / Yhteisöviestintä

Minna Nousiainen

TOIMITUKSELLINEN TYÖSKENTELY
SEUTUNELOSET-KAUPUNKILEHDISSÄ

Opinnäytetyö 2011

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Viestintä

NOUSIAINEN, MINNA

Toimituksellinen työskentely

Seutuneluset-kaupunkilehdissä

Opinnäytetyö

37 sivua + 17 liitesivua

Työn ohjaaja

Pt. tuntiopettaja Kirsti Pitkänen-Nurmi

Toimeksiantaja

Esan Kaupunkilehdet Oy: Seutuneluset

Marraskuu 2011

Avainsanat

kaupunkilehti, toimittaja, lukijakunta, journalismi

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan toimituksellista työskentelyä kaupunkilehdessä. Kaupunkilehti on viikoittain ilmestyvä, sisällöltään monipuolinen lehti, johon toimittajan on osattava kirjoittaa erityyylisiä ja kiinnostavia juttuja monipuolisista aiheista. Yleensä myös valokuvaaminen kuuluu kaupunkilehteen kirjoittavan toimittajan työtehtäviin, joten toimittajan on osattava suunnitella ja toteuttaa myös juttunsa kuvitus. Toimittajan on oltava työssään huolellinen aikataulujen aiheuttamista paineista huolimatta.

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan toimituksellisen työskentelyn rytmiä Seutuneluset-kaupunkilehdissä. Opinnäytetyössä tarkastellaan sitä, miten jutut rakentuvat ja mitä kautta juttuaiheet saadaan. Opinnäytetyön tavoitteena on antaa kokonaiskuva kaupunkilehtitoiminnasta, jossa ilmoitusmyynti on toiminnan elinehto. Ilmoittajat ovat kaupunkilehtien ainoa tulonlähde, mutta ilmoitukset eivät saa vaikuttaa lehtien journalistiseen sisältöön.

Opinnäytetyön produktiivisena osiona toteutettiin kuusi tyylliltään erilaista juttua Seutuneluset-kaupunkilehtiin. Kaupunkilehdissä juttujen tärkeimmät kriteerit ovat paikallisuus, ajankohtaisuus ja merkittävyys. Tässä opinnäytetyössä esiteltävät Seutunelosiin kirjoitetut jutut on toteutettu kaupunkilehtijuttujen tärkeimmät kriteerit ja lehtien lukijakunta huomioiden.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Media Communication

NOUSIAINEN, MINNA

Bachelor's Thesis

Supervisor

Commissioned by

November 2011

Keywords

Editorial Work at Seutuneloset Free Newspapers

37 pages + 17 pages of appendices

Kirsti Pitkänen-Nurmi, lecturer

Esan Kaupunkilehdet Oy: Seutuneloset

free newspaper, journalist, readership, journalism

This thesis examines the editorial work of a free newspaper. The content of weekly free newspapers is multifaceted. A journalist must be able to write different and interesting styles of stories on various topics. In general, photography is also a part of the duties of a free newspaper journalist. Therefore a journalist also has to plan and carry out the illustrations of his or her stories. A journalist has to be careful despite the pressure caused by the tight deadlines.

This thesis focuses on the rhythm of the editorial work at the Seutuneloset-free newspaper. The compilation of stories and the channels used for organising the content of the stories are examined. The aim of the thesis is to give an overall picture of a free newspaper in which the advertising sales are the lifeline of its function. Advertisers are the only source of income for the free newspapers but advertisements are not allowed to have an effect on the editorial content.

The production of the thesis consists of six different styles of stories for the Seutuneloset-free newspapers. The most important criteria in the free newspapers are locality, topicality, and importance. The stories presented in this thesis are produced for Seutuneloset in a way that takes into consideration both the most important criteria and the readers of the Seutuneloset-free newspapers.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	MEDIATALO ESA	7
	2.1 Medialiiketoiminta	7
	2.2 Missio, visio ja arvot	7
3	SEUTUNELOSET	8
	3.1 Kaupunkilehtiketju Seutunelostat	8
	3.2 Seutunelosten lukijat	9
4	ILMOITTAJAT SEUTUNELOSTEN ELINEHTONA	10
	4.1 Ilmoittajat tulonlähteenä	10
	4.2 Ilmoitusasiakkaat	11
	4.3 Teemat, koosteet ja liitteet	12
	4.4 Ilmoitukset eivät vaikuta journalistiseen sisältöön	13
5	SEUTUNELOSET PAIKALLISUUDEN ASIALLA	14
	5.1 Lehdet kertovat alueensa asioista	14
	5.2 Juttuideat tulevat monia teitä	15
6	TOIMITUKSELLISEN TYÖSKENTELYN ELEMENTTEJÄ	16
	6.1 Toimitustyön rytmi	16
	6.2 Jutun rakenne	17
	6.3 Juttujen paikat lehtien sivuilla	17
	6.4 Kuvat	18
7	SEUTUNELOSIIN KIRJOITETUT JUTUT	19
	7.1 Tavoitteet	19
	7.2 Selostus	20
	7.3 Juttu kunnan päätöksenteosta	22
	7.4 Tarina Asikkalan seurakunnan kevätretkestä	24
	7.5 Uutinen	25
	7.6 Haastattelu	26
	7.7 Reportaasi	27
8	PÄÄTELMÄT	29

LIITTEET

Liite 1. Selostus

Liite 2. Juttu kunnan päätöksenteosta

Liite 3. Tarina Asikkalan seurakunnan kevätretkestä

Liite 4. Uutinen

Liite 5. Haastattelu

Liite 6. Reportaasi

1 JOHDANTO

Opinnäytetyössäni tarkastelen toimituksellista työskentelyä Seutunelose-kaupunkilehtiketjussa. Kaupunkilehtiin kirjoittaessaan toimittajan on hallittava erityy-
liset jutut lyhyistä uutisista henkilöhaastatteluihin ja kunnallispoliittisista päätöksistä
tiedottamiseen. Juttuja on osattava ideoida ja toteuttaa monipuolisesti laajalta aiheken-
tältä kaupunkilehtien lukijat ja lehtien luonne huomioiden.

Kaupunkilehdessä työskentelyssä paineita aiheuttavat muun muassa tiukat aikataulut
juttujen ideoinnille, toteuttamiselle ja viimeistelylle. Kaupunkilehdet ovat tietyn alu-
een asioihin keskittyviä, viikoittain ilmestyviä ilmaisjakelulehtiä. Kaupunkilehdissä
juttujen tärkeimmät kriteerit ovat paikallisuus, ajankohtaisuus ja merkittävyys.

Idean opinnäytetyölleni sain työpaikassani Mediatalo Esan Kaupunkilehdet Oy:ssä,
jossa aloitin työt kolmantena opiskeluvuoteni opintojen ohella ja olen jatkanut mää-
räaikaisena työntekijänä varsinaisten opintojeni päätyttyä. Työpaikkani on Esan Kau-
punkilehdet-osakeyhtiöön kuuluva Seutunelose, joka käsittää Hollolan Sanomat, Nas-
tola-lehden, Päijät-Hämeen ja Orimattilan aluelehden. Toimittajana teen juttuja kaik-
kiin yllä mainitsemini kaupunkilehtiin.

Opinnäytetyöni produktiivisena osiona kirjoitin kuusi erityyppistä juttua Seutunelose-
kaupunkilehdille. Tavoitteeni oli kirjoittaa lukijoita kiinnostavia juttuja paikallisista ja
tärkeistä, Seutunelose-kaupunkilehdille sopivista aiheista. Toisaalta opinnäytetyöni
tarkoitus on raportoida kaupunkilehden toimituksellisen työskentelyn sisällöstä ja ker-
toa, mihin kaikkeen toimittajan on oltava valmis kaupunkilehdessä työskennellessään,
millainen on toimitustyön rytmi, miten lukijakunta huomioidaan juttujen toteuttami-
nessa, miten juttuja ideoidaan ja millä perustein juttuideoihin tartutaan. Juttujeni ja
niihin ottamieni kuvien kautta osoitan, miten toimin toimituksellisen työn tekijänä op-
pimani pohjalta. Kerron, miten ja millä perustein olen juttuni kirjoittanut. Opinnäyte-
työssäni käsittelen toimituksellista työskentelyä Seutunelose-kaupunkilehdissä.

Lisäksi esittelen opinnäytetyössäni Mediatalo Esan ja Esan Kaupunkilehdet-
osakeyhtiöön kuuluvan Seutunelose. Esittelen myös ilmoitusmyynnin, joka on kau-
punkilehtien ainoa tulonlähde. Kaupunkilehtien tarkoituksena on palvella lukijoitaan
laadukkaalla journalistisella sisällöllä, johon ilmoitukset eivät saa vaikuttaa.

2 MEDIATALO ESA

2.1 Medialiiketoiminta

Mediatalo Esan (entinen ESA-konserni) historia alkaa vuodesta 1900, jolloin julkaistiin Lahden Lehden ensimmäinen näyttenumero. Lahden Lehti muuttui ensin Lahden Sanomiksi vuonna 1909 ja lopulta Etelä-Suomen Sanomiksi vuonna 1914. Vuonna 1945 Etelä-Suomen Sanomat muuttui seitsemän kertaa viikossa ilmestyväksi sanomalehdeksi. Sadanyhdentoista vuoden aikana konserni ja sen liiketoiminta ovat kehittyneet valtavasti muodostuen nykyiseksi monimediaiseksi konserniksi. (Mediatalo Esa 2011.)

Mediatalo Esa on Päijät-Hämeen johtava viestintäkonserni, joka sisältää kaksi tilattavaa sanomalehteä (Etelä-Suomen Sanomat ja Itä-Häme), verkkopalvelu ESS.fi:n, paikallisradion (Voima) sekä kaupunkilehtiä (Uusi Lahti, Seutuneluset ja Mäntsälän Uutiset). Mediatalo Esa viestimineen kattaa koko Päijät-Hämeen maakunnan eli 11 kuntaa ja yli 200 000 asukasta. Mäntsälän Uutisten levikkialue ulottuu myös Uudenmaan puolelle. Kunnista Lahti, Heinola ja Orimattila ovat kaupunkeja. (Hermes 2 2011.)

Konsernin emoyhtiö on Esan Kirjapaino Oy ja sen tytäryhtiöt ovat Esan Kaupunkilehdet Oy, Esa Lehtipaino Oy, Esa Jakelut Oy ja Esa Print Oy. Mediatalo Esalla on myös osakkuusyhtiö Lahden Jakelut Oy, josta se omistaa 44,8 prosenttia. Lahden Jakelut Oy jakaa suoramainoksia toimialueenaan Lahti ympäristökuntineen ja Heinola. Medioiden lisäksi konserni tuottaa myös paino- ja jakelupalveluja, joita se itse hyödyntää ja joita käyttävät myös ulkopuoliset toimijat. (Mediatalo Esa 2011.)

Vuonna 2009 Mediatalo Esan liikevaihto oli 46,4 miljoonaa euroa, ja vuonna 2010 konsernissa työskenteli noin 270 kokopäivätoimista työntekijää ja 400 osa-aikaista sanomalehdenjakajaa eli yhteensä 670 työntekijää (Hermes 2 2011). Vertailun vuoksi mainittakoon, että Suomen suurimpiin mediakonserneihin kuuluvan AlmaMedian liikevaihto vuonna 2009 oli 307,8 euroa, ja se työllistää noin 2 800 henkilöä (AlmaMedian vuosikertomus 2009).

2.2 Missio, visio ja arvot

Mediatalo Esan intranetsivujen mukaan sen missio on toimia maakunnan ihmisten sivistyssiteenä kunnioittaen ja puolustaen sananvapautta, yksilöä ja länsimaista demokraattista yhteiskuntaa. Mediatalo Esa pyrkii olemaan yhteiskunnan oikeudenmukaisuuden rakentaja ja osoittamaan julkaisuillaan yhteiskunnan epäoikeudenmukaisuuksia ja hakemaan rakentavia tapoja niiden korjaamiseksi. (Hermes 2 2011.)

Konsernin arvot ovat vastuullisuus, riippumattomuus ja yhteisöllisyys. Vastuullisuus pitää sisällään vastuullisen, avoimen ja oikeudenmukaisen toiminnan niin ihmisten, yhteiskunnan kuin luonnonkin suhteen. Riippumattomuudella tarkoitetaan halua säilyttää itsenäinen päätäntävalta yhtiön toiminnasta, joka on edellytys toiminnan kehittymiselle. Yhteisöllisyydellä tarkoitetaan tavoitetta olla hyvä yrityskansalainen, joka toiminnallaan huomioi kohderyhmänsä ja oman henkilöstönsä. (Hermes 2 2011.)

3 SEUTUNELOSET

3.1 Kaupunkilehtiketju Seutunelokset

Seutunelokset on Mediatalo Esan Kaupunkilehdet-osakeyhtiöön kuuluva kaupunkilehtiketju. Siihen kuuluvat Hollolan Sanomat, Nastola-lehti, Orimattilan aluelehti ja Päijät-Häme. Kaupunkilehtiketju kattaa kaikki Lahden ympäristökunnat (Seutu4 2011). Seutunelokset-kaupunkilehtien koko levikkialue näkyy kuvassa 1. Keskellä oleva tyhjä alue on Lahti.

Kuva 1. Seutunelokset-kaupunkilehtiketjun kokonaislevikkialue (Seutu4 2011).

Nykyisen muotonsa Seutunelokset-lehtiperhe sai vuonna 2004, jolloin Esan Paikallislehdet Oy osti Hollolan Sanomat ja Orimattilan aluelehden. Aiemmin Esan Kirjapaino Oy oli jo ostanut Nastola-lehden ja Päijät-Häme-lehden Kymen Lehtimedia Oy:ltä vuonna 2000. (Mediatalo Esa 2011.)

Seutunelokset on yhteisnimitys kaikille neljälle kaupunkilehdelle ja kunkin lehden keskellä oleville yhteisille sivuille. Kukin lehti sisältää kuntakohtaisille jutuilleen varatut

kahdeksan sivua: neljä sivua lehden alusta ja neljä sivua lehden lopusta. Sivujen välissä ovat yhteiset Seutunelokset-sivut, joissa sisältö on sama kaikissa lehdissä. Seutunelokset-sivujen määrä vaihtelee. Jos yhteiset sivut käsittelevät esimerkiksi tiettyä teemaa tai ne sisältävät jonkin koosteen tai liitteen, sivumäärä voi olla jopa 48 (esimerkiksi 6.4.2011 julkaistu Vaali-teema). Seutunelokset-sivuja on vähintään 12. Vuoden 2010 Seutunelokset julkaisuissa oli keskimäärin 28 Seutunelokset-sivua. (Hautalahti 2011.)

Seutunelokset-kaupunkilehdet ovat tabloid-kokoisia ilmaisjakelulehtiä. Lehdet ilmestyvät keskiviikkoisin ja kukin lehti jaetaan kaikkiin talouksiin ilmestymispaikkakunnillaan, Hollolan Sanomat myös Kärkölään ja Hämeenkoskelle sekä Orimattilan aluelehti myös Pukkilaan ja Myrskylään. Päijät-Häme ilmestyy Asikkalassa ja Nastola-lehti Nastolassa. Postilaatikoihin jakelun lisäksi lehtiä viedään useisiin noutopisteisiin, jotka sijaitsevat muun muassa jakelualan kauppakeskuksissa, marketeissa ja huoltoasemilla. Hollolan Sanomien jakelulevikki on 14 437, Orimattilan aluelehden 10 482, Nastola-lehden 8 288 ja Päijät-Hämeen 5 276. Lehtien kokonaisjakelumäärä on siis lähes 40 000. Ajankohtaiset jakelulevikit selviävät lehtien etukansista.

Seutunelosten pääpaikka on Hollolassa ja kustantaja on Esan Kaupunkilehdet Oy. Toimituksessa työskentelee kolme toimittajaa ja kolme ilmoitusmyyjää. Seutunelosten päätoimittaja on Orvokki Jaakkola.

3.2 Seutunelosten lukijat

Seutunelosten lukijakuntaa on analysoitu suurempilevikkisten lehtien eli Hollolan Sanomien ja Orimattilan aluelehden lukijatutkimuksilla. Tutkimukset on toteuttanut tutkimustoimisto Mc-Info. Viimeisin tutkimus Orimattilan aluelehdestä on tehty vuonna 2009 ja Hollolan Sanomia koskevassa tutkimuksessa hyödynnettiin kahdensadan aikuisikäisen vastauksia ja Orimattilan aluelehden tutkimuksessa kahdensadankolmen yli 15-vuotiaan ihmisen vastauksia. (Lehtien lukeminen Orimattilassa 2009, 2; Paikallislehdet Hollolassa, Kärkölässä ja Hämeenkoskella 2010, 3.)

Yleisötutkimuksella, jolla tarkoitetaan myös lukijatutkimusta, selvitetään yksittäisen median käyttösyitä, asennetta kyseistä mediaa kohtaan sekä median määrällistä ja laadullista vastaanottoa. Käyttösyä kartoittaa syitä kyseisen median seuraamiselle ja asennetutkimus suhtautumista mediaan ja sen arvostusta eri lohkoilla. Vastaanottotutkimuksella selvitetään kohdeyleisön koostumusta ja käyttäytymistä. (Kuutti 2006, 276.)

Hollolan Sanomia ja Orimattilan aluelehteä koskevien tutkimusten päätavoite ei ole ollut selvittää, millainen on lehden tyypillinen lukija. Tutkimuksissa on keskitytty selvittämään käyttösyytä ja asennetta kyseisiä lehtiä kohtaan. Tutkimuksilla on selvitetty kyseisten lehtien lukemisen yleisyyttä ja tarkkuutta sekä ilmestymisalueittensa asukkaiden mielipiteitä lehdistä ja niiden hyödyllisyydestä. (Lehtien lukeminen Orimattilassa 2009, 2; Paikallislehdet Hollolassa, Kärkölässä ja Hämeenkoskella 2010, 3.)

Tutkimustuloksista on luettavissa lukijoiden ikäjakauma. Orimattilan aluelehteä koskevista tutkimustuloksista selviää, että lehti tunnetaan parhaiten 30–50-vuotiaiden keskuudessa. Toiseksi parhaiten sen tuntevat yli 50-vuotiaat ja kolmanneksi parhaiten alle 30-vuotiaat. Lukijan sukupuolella ei ole suurta merkitystä, lehti on lähes yhtä tunnettu niin naisten kuin miestenkin keskuudessa. Suurimmat prosentit lukijoiden ammattiryhmästä löytyvät kohdasta ”muu” 43 prosenttia ja työntekijä/maanviljelijä 24 prosenttia. Pienimmät prosentit omasta ammattiryhmästä ilmoitettiin kohtaan johtavassa asemassa tai asiantuntijatehtävissä työskentelevät. (Lehtien lukeminen Orimattilassa 2009, 4.)

Hollolan Sanomia lukevat lähes yhtä paljon niin 30–50-vuotiaat kuin yli 50-vuotiaatkin. Vuoden 2010 tutkimuksen tulosten mukaan yli 50-vuotiaista 74 prosenttia oli lukenut viimeksi jaetun Hollolan Sanomat, kun 30–50-vuotiaista sen oli lukenut 73 prosenttia. Vähiten lehteä lukevat alle 30-vuotiaat. Tutkimuksen tuloksista ilmenee, että naiset lukevat Hollolan Sanomia hieman miehiä enemmän. (Paikallislehdet Hollolassa, Kärkölässä ja Hämeenkoskella 2010, 7.) Lukijatutkimuksista on pääteltävissä, että kaupunkilehtiä lukevat eri ammattiryhmiin kuuluvat yli 30-vuotiaat naiset ja miehet. Vähiten niitä lukevat 15–30-vuotiaat nuoret.

4 ILMOITTAJAT SEUTUNELOSTEN ELINEHTONA

4.1 Ilmoittajat tulonlähteenä

Toisin kuin tilauspohjainen paikallislehti, kaupunkilehti kuten myös Seutuneloset, on ilmaisjakelulehti, jonka ainoa tulonlähde on ilmoitusmyynti. Seutunelosen kustantaminen perustuu ilmoitustilan myyntiin (Kuutti 2006, 57). Ilmoitusten myynnistä saatavien tulojen pitää kattaa muun muassa kiinteät kulut (henkilöstön palkat ja lehtien jakelu) sekä muuttuvat kulut (lehtien painaminen, jonka hintaan vaikuttavat muun muassa sivumäärä ja paperin hinta). Jotta toiminta on kannattavaa, ilmoitusmyynnin tulee tuottaa voittoa. (Hautalahti 2011.) Seutuneloset on Mediatalo Esan hyvin menestyvä yksikkö. Esimerkiksi liikevoitto on parempi kuin Etelä-Suomen Sanomilla (Jaakkola 2011). Kannattavaan toimintaan on päästy laadukkaalla ja monipuolisella journa-

lismilla, jonka ansiosta Seutunelosilla on lukijoita. Hyödyllisinä ja viihteellisinä koetuissa lehdissä, joilla on paljon lukijoita, myös ilmoittajat haluavat ilmoitella.

Seutunelosissa työskentelee kolme ilmoitusmyyjää. Myyntipäällikkönä ja myyntineuvottelijoiden esimiehenä toimii Jouni Hautalahti, jonka ensisijaisena vastuuna on Päijät-Hämeen ilmoitustilan myynti, toisen myyntineuvottelijan ensisijaisena vastuuna on Nastola-lehden ilmoitustilan myynti ja kolmannen ensisijaisena vastuuna Orimattilan aluelehden ilmoitustilan myynti. Kaikkien kolmen yhteisvastuulla on Hollolan Sanomien ja Seutunelosek-sivujen sekä muiden Esan kaupunkilehtien ilmoitustilan myynti.

Mediatalo Esan Kaupunkilehdet-osakeyhtiöön kuuluvat myös kaupunkilehdet Uusi Lahti ja Mäntsälän Uutiset. Mäntsälän Uutisten ilmoitusmyynnissä työskentelee yksi henkilö, joka vastaa lähes kokonaan itsenäisesti lehden ilmoitusmyynnistä. Uuden Lahden ilmoitusmyynnissä työskentelee neljä henkilöä. Seutunelosten ilmoitusmyyntiä tehdään tiiviissä yhteistyössä Uuden Lahden ilmoitusmyyjien kanssa. Seutunelosek kaupunkilehtien yhteiset Seutunelosek-sivut sisältyvät kaikkiin neljään kaupunkilehteen, joten ne leviävät kaikkiin Lahden lähikuntiin, joiden asukkaat käyttävät paljon suurimman lähikaupunkinsa Lahden palveluja. Tämän takia lahtelaisen Uusi Lahti -lehden ilmoitusmyyjien on helppo myydä myös Seutunelosek-sivujen ilmoituspaikkoja lahtelaisille yrityksille. Seutunelosten kautta lahtelaiset yritykset tavoittavat potentiaaliset asiakkaat kaikista Lahtea ympäröivistä kunnista. Uuden Lahden ilmoitusmyyjät myyvät noin puolet Seutunelosek-sivujen ilmoituspaikoista. (Hautalahti 2011.)

Ilmoitusmyynti Uuden Lahden kanssa toimii myös toisinpäin. Seutunelosissa myydään Uuden Lahden ilmoitustilaa. Asiakas saa valita oman tarpeensa ja budjettinsa mukaan haluamansa näkyvyyden. Ilmoituksen voi ostaa pelkälle kuntasivulle, esimerkiksi Hollolan Sanomiin, tai yhteisille Seutunelosek-sivuille, kunta- ja Uusi Lahti -sivuille tai kahdelle eri kuntasivulle esimerkiksi Päijät-Häme-lehteen ja Hollolan Sanomiin tai vaikka Orimattilan aluelehteen ja Mäntsälän Uutisiin. (Hautalahti 2011.) Hautalahden mukaan (2011) Mediatalo Esan Kaupunkilehdet-osakeyhtiön vahvuus on siinä, että ilmoitusmyyjillä on tarjota asiakkaille eri kokonaisuuksia heidän tarpeidensa mukaan. Eri julkaisuilla on mahdollisuus tavoittaa potentiaaliset asiakkaat laajasti (esimerkiksi yli 100 000 taloutta Seutunelosek, Uusi Lahti ja Mäntsälän Uutiset -lehdillä) tai aluekohtaisesti (esimerkiksi Päijät-Häme-lehdellä 5 276 taloutta).

4.2 Ilmoitusasiakkaat

Pääasiassa Seutunelosten kaupunkilehtien ilmoittajat ovat business to customer -asiakkaita eli yrittäjiltä yksityisille ilmoittelevia asiakkaita. Kaikista ilmoittajista vain noin kymmenen prosenttia on business to business -asiakkaita eli yrittäjiltä yrittäjille

ilmoittelevia asiakkaita, joita ovat esimerkiksi palveluistaan ilmoittavat tilitoimistot. Business to business -asiakkaat ilmoittavat yleensä kuntakohtaisilla sivuilla olevissa liikehakemisto-osioissa.

Arvokkaimmat asiakkaat ovat vuosisopimuksen tehneet ilmoittajat, esimerkiksi ruokakaupat. Noin kolmasosa Seutunelosten ilmoittajista on vuosisopimusasiakkaita. (Hautalahti 2011.) Muut asiakkaat ilmoittelevat muun muassa sesongin mukaan, esimerkiksi rengasliikkeet, tai tietyn tapahtuman takia, esimerkiksi tulevan kyläpäivän järjestäjät. Yrittäjät ilmoittavat kaupunkilehdissä saadakseen asiakkaiden huomion ja sitä kautta myyntitulosta. Keskimääräisesti yhden viikon Seutunelost-lehdissä on yhteensä noin 320 ilmoitusta (Hautalahti 2011).

Seutunelosten ilmoitusmyynnissä 40 prosenttia ilmoittajista ottaa oma-aloitteisesti yhteyttä lehteen ilmoituksen laittamisen aikeissa, ja 60 prosenttia ilmoittajista ostaa ilmoituksen ilmoitusmyyjän yhteydenoton johdosta. Seutunelosta pidetään hyvänä kanavana asiakkaiden tavoittamiseen. Ilmoituksen hintaan vaikuttaa sen paikka lehden sivuilla, koko ja se, mihin lehteen tai lehtiin ilmoitus ostetaan sekä vuosisopimukset ja toistojen määrä. Ilmoitus Seutunelosten lehdissä maksaa kahdeksasta eurosta tuuhanteen euroon. (Hautalahti 2011.)

4.3 Teemat, koosteet ja liitteet

Seutunelost-sivut ovat usein teemoitettuja, tai niissä on koosteita tai liitteitä. Sanomalehdet ovat 1990-luvulta lähtien lisänneet aikakauslehtimäisiä sisältöjä esimerkiksi yhä lukuisammassa liitteissään, ja Seutunelostissakin on keskimäärin joka toinen viikko teema, kooste tai liite. (Helle 2009, 97.) Teemojen, koosteiden ja liitteiden avulla Seutunelostissa saadaan ilmoittamaan sellaisetkin asiakkaat, jotka eivät normaalisti ilmoittele (Hautalahti 2011). Teemojen, koosteiden ja liitteiden aiheet ovat jo pitkään olemassa olleita, hyväksi havaittuja aiheita. Aiheet on keksitty yhdessä päätoimittajan ja myyntihenkilöstön kanssa, tai ne kumpuavat vuodenajoista, vuosittaisista juhlapyhistä tai levikkialueen tapahtumista, esimerkiksi messuista. Ne kertovat lukijoille ajankohtaisista asioista ja ilmiöistä. Teemat, koosteet ja liitteet parantavat ilmoitusten perusmyyntitulosta ja ovat siksi tärkeitä Seutunelostille. Kaksikymmentä prosenttia kokonaismyyntituloksesta tulee teemoista, liitteistä ja koosteista (Hautalahti 2011).

Teemat keskittyvät tiettyyn aiheeseen. Teemoitettuja Seutunelost-numeroita on vuodessa 13. Teemoja ovat muun muassa Koulutus ja harrastus -, Maa- ja metsätalous - sekä Rakentaminen ja asuminen -teemat (Vuoden 2011 Seutunelosten teemat, koosteet ja liitteet). Teemoissa on yleensä kahdeksasta kuuteentoista sivua, joista noin 40 pro-

senttia on journalistista sisältöä ja enintään 60 prosenttia ilmoituksia (Hautalahti 2011).

Teemojen lisäksi Seutunelosissa on liitteitä. Yleensä liite on asiakkaan toiveiden mukaan tehty, lehden erillinen osa. Liitteen toimituksellinen sisältö voi tulla liitteen tilaajalta eli asiakkaalta, tai sen sisällön tekevät Seutunelosten toimittajat. Ilmoitusmyyjät myyvät sen ilmoituspaikat. Liite liittyy esimerkiksi messuihin. Tällöin liite esittelee messut ja toimii messuoppaana. Toinen tyypillinen liitteen aihe on jokin muu yleisötapahtuma. Vuoden 2011 Seutunelostat liitteitä on kuusi, ja niitä ovat esimerkiksi kesäkuun lopussa Suur-Hollola-ajot -liite, heinäkuun lopussa Neste Oil ralli -liite ja syyskuun puolessa välissä Muotipäivät-liite. Seutunelosten tyypillinen liitekoko on kahdeksan sivua. (Hautalahti 2011.)

Koosteet ovat yleensä yhden sivun tai aukeaman kokoisia. Koosteissa on ilmoituksia tietystä aihepiiristä, eikä niissä ole pakko olla journalistista sisältöä. Koosteita on vuosittain kuusi ja niitä ovat esimerkiksi Kirpputorit-, Kesän juhlat -, ja Pikkujouluun-koosteet (Vuoden 2011 Seutunelosten teemat, koosteet ja liitteet).

Suurin Seutunelosten teemoista on kesäkuun alussa ilmestyvä Neliapila-kesälehti, jonka sivumäärä oli vuonna 2011 72. Neliapila on kaikkiin Seutunelosten kuntiin jaettava lehti, joka sisältää tulevan kesän kuntakohtaiset tapahtumakalenterit, menovinkit ja muun muassa tapahtumien ja vierailukohteiden esittelyjä. Neliapila on sisällöltään monipuolinen ja hyödyllinen lukupaketti levikkialueensa vakituksille asukkaille ja kesäasukkaille.

Neliapilan ilmoituspaikkoja myydään noin kuukauden ajan. Lehden sivumäärä elää ilmoitusten vaatiman tilan mukaan. Sanomalehtien tärkeimmät menestystekijät ovat hyvät tekstit ja laadukas journalistinen sisältö (Sanomalehtien liitto 2011). Ilmoitusten ja toimituksellisen aineiston tulee olla tasapainossa, jotta lehti ei ole mainoskatalogi, vaan lehti, jossa on luettavaa. Neliapilassa, kuten muissa Seutunelosten lehdissä ilmoituksia on enintään 60 prosenttia lehden sisällöstä. Neliapila on yksi Seutunelosten merkittävimmistä tulonlähteistä. Tämän vuoden Neliapilassa oli 400 ilmoitusta. (Hautalahti 2011.)

4.4 Ilmoitukset eivät vaikuta journalistiseen sisältöön

Toimittajan tehtävänä on palvella lukijoidensa tiedon tarpeita. Tiedonvälityksen sisältöä koskevat ratkaisut on tehtävä journalistisin perustein, eikä ratkaisujen päätösvaltaa saa missään tilanteessa luovuttaa toimituksen ulkopuolisille (Journalistin ohjeet 2011, 7). Esimerkiksi Seutunelosissa ilmoitusmyyjät eivät voi luvata asiakkailleen juttua

Seutunelosten lehtiin, jos he ostavat ilmoituksen. Myöskään ilmoittajat eivät voi asettaa ehtoa, että ostavat ilmoituksen, jos saavat myös jutun lehteen. Journalistilla on velvollisuus torjua kaikki painostus tai houkuttelu, jolla yritetään ohjata tiedonvälitystä (mp.).

Seutunelosilla ilmoitusmyyjät eivät siis määrää, mitä juttuja lehtiin kirjoitetaan. Toimittajat itse ideoivat teemoihin liittyviä lehtikohtaisia juttuja, jonka lisäksi käytetään Stoori-juttupankkia. Toimittajat tekevät lehtien paikkakunta-kohtaiset jutut ja Stoorissa olevia useampien toimittajien kirjoittamia juttuja yleisistä aiheista käytetään yhteisillä Seutunelosek-sivuilla. Seutunelosilla on toimiva yhteistyösuhde samaan yhtiöön kuuluvan Uuden Lahden kanssa, jonka kanssa juttuja vaihdellaan tarpeen mukaan. Uuden Lahden jutut ovat milloin vain käytettävissä juttujen aiheiden sopivuudesta riippuen Seutunelosissa ja Seutunelosten jutut Uudessa Lahdessa.

Seutunelosissa toimittajat toimivat ilmoitusmyyjien kanssa yhteistyössä niin, että jos ilmoitusmyyjät kuulevat esimerkiksi tietyn yrityksen tulevasta tapahtumasta, laajenuksesta tai muusta tärkeästä, he ilmoittavat siitä toimittajille. Paikallisten yrittäjien toiminta samoin kuin vaikkapa kunnallispolitiikka ovat tärkeitä juttuaiheita Seutunelosek-kaupunkilehdille. Jos toimittajat työskennellessään havaitsevat esimerkiksi uuden yrityksen, he kertovat siitä ilmoitusmyyjälle, joka voi ottaa yhteyttä mahdolliseen uuteen asiakkaaseen. Seutunelosten jutut eivät ole ilmoittavien yrittäjien palvelua ja heidän toimintansa puffaamista vaan lukijoiden palvelua. (Jaakkola 2011.)

5 SEUTUNELOSET PAIKALLISUUDEN ASIALLA

5.1 Lehdet kertovat alueensa asioista

Tiedotusvälineiden tarkoitus on kertoa aikansa tapahtumista aikansa ihmisille (Huovila 2005, 7). Kaupunkilehti ilmestyy tietyllä paikkakunnalla ja on sisällöltään paikallinen ja hyödyllinen. Kaupunkilehtiä luetaan, koska ne keskittyvät ilmestymispaikkakuntansa asioihin ja ihmisiin. Hollolan Sanomien lukijatutkimuksesta selviää, että 44 prosenttia tutkimukseen vastanneista lukee lehden melko tarkkaan ja 9 prosenttia erittäin tarkkaan (Paikallislehdet Hollolassa, Kärkölässä ja Hämeenkoskella 2010, 9). Orimattilan aluelehden lukijatutkimuksista selviää, että 42 prosenttia tutkimuksiin vastanneista lukee lehden melko tarkkaan ja 12 prosenttia erittäin tarkkaan (Lehtien lukeminen Orimattilassa 2009, 7). Kumpikin lehti on ilmestymispaikkakuntansa tarkimmin luettu kaupunkilehti kilpailijoihin verrattuna.

Seutunelosek-kaupunkilehdet ovat sisällöltään monipuolisia ja lukijoitaan lähellä olevia. Lehdissä tiedotetaan muun muassa paikallisten toimijoiden: yhdistysten, kunnan

ja seurakunnan päätöksenteosta ja tapahtumista. Jaakkolan (2011) mukaan lehtien arvostuksesta kertoo se, että kukin lehti on valittu kuntansa viralliseksi ilmoituskanavaksi, vaikka kilpailijoiden tarjoamia vaihtoehtojakin olisi. Lisäksi lehdistä saa menovinkkejä kulttuuri- ja urheilutapahtumista sekä tietoa paikallisten yritysten toiminnasta ja tarjouksista. Lehdistä on myös viihteellisiä juttuja, muun muassa henkilöhaastatteluita ja tapahtumareportaaseja paikallisista aiheista.

Hollolan Sanomien ja Orimattilan aluelehden lukijatutkimuksista selviää, että lehtiä pidetään ajankohtaisina, tärkeinä ja riippumattomina. Pienimmät prosentit lehtien ominaisuuksien arvioinnissa liittyvät lehtien rohkeuteen. Lukijatutkimuksiin vastanneista 18 prosenttia pitää Hollolan Sanomia rohkeana ja 15 prosenttia pitää Orimattilan aluelehteä rohkeana. (Lehtien lukeminen Orimattilassa. 2009, 8; Paikallislehdet Hollolassa, Kärkölässä ja Hämeenkoskella 2010, 12.) Hollolan Sanomista ja Orimattilan aluelehdestä saadaan alueittensa kilpaileviin kaupunkilehtiin nähden eniten tietoa: paikallisten yritysten tuotteista ja tarjouksista, kulttuuritapahtumista, seurakunnan toiminnasta, kunnan toiminnasta ja päätöksenteosta sekä alueen ihmisistä (Lehtien lukeminen Orimattilassa 2009, 9; Paikallislehdet Hollolassa, Kärkölässä ja Hämeenkoskella 2010, 13).

5.2 Juttuideat tulevat monia teitä

Toimittajan työ on yhteiskunnassa vallitsevan todellisuuden kuvaamista (Suhola - Turunen - Varis 2005, 49). Tähän todellisuuteen liittyy monipuolisesti asioita elämän usealta osa-alueelta, ja jotta niistä kaikista osattaisiin kirjoittaa, tarvitsee toimittaja paitsi itse keksimiään, myös muiden ihmisten tarjoamia juttuideoita. Seutunelosekka-kaupunkilehtien juttuideat saadaan ajankohtaisista maanlaajuisista ilmiöistä, esimerkiksi työttömyydestä, tai kuntakohtaisesta politiikasta sekä toimittajien omista ideoista. Kolmen toimittajan kirjoittaessa viiteen lehteen tärkeässä roolissa ovat myös lukijoiden tarjoamat juttuvinkit. Juttuideoita saadaan paikallisten yhdistysten ja harrastusseurojen lähettämien tiedotteiden sekä yksityisten ihmisten ilmoittamien juttuvinkkien kautta. Toimittajan omat juttuideat syntyvät pitkälti ympäröivän maailman havainnoimisen, ihmisten kanssa keskustelemisen ja omien mielenkiinnon kohteiden kautta.

Kaupunkilehtien yhteiset Seutunelosekka-sivut ovat usein teemoitettuja, jolloin juttuja ideoidaan teeman pohjalta. Luovuus ja mielikuviutus ovat ideoinnin edellytyksiä. Ideoinnissa käytetään toimittajien yhteistä ideariihettä, jossa ajatukset kirjataan ylös sitä mukaa, kun niitä syntyy. Ideariihen tavoite on saada aikaan mahdollisimman monta ideaa ja jalostaa niistä käyttökelpoisia. (Suhola - Turunen - Varis 2005, 45.) Teemoihin ideoidaan sekä niin sanottuja kovia että pehmeitä juttuja. Jos Rakentaminen ja

asuminen -teeman kovat jutut liittyvät esimerkiksi rakentajan verottamiseen, pehmeät jutut voivat liittyä esimerkiksi sisustustrendeihin.

Juttuidean toteuttamiseen vaikuttavat toimittajan oma sitoutuminen sen toteuttamiseen sekä idean taloudellisuus ja uutisarvo. Sinänsä hyvä juttuaihe saattaa jäädä toteutumatta, jos sen tekeminen osoittautuu vaikeaksi ja kalliiksi tai jos se ei sovi kyseiselle medialle. (Suhola - Turunen - Varis 2005, 47.) Juttuaiheen valinta kertoo toimittajan ammattitaidosta eli siitä, kykeneekö hän valitsemaan oleelliset uutis- ja juttuaiheet. Juttuaiheiden valinnalla toimittaja päättää, mistä lukija on kiinnostunut. (Huovila 2005, 47). Seutuneluset-kaupunkilehtien jutut ovat paikallisiin ilmiöihin, tapahtumiin ja ihmisiin liittyviä, ajankohtaisia ja tärkeitä. Esimerkiksi Ruotsin Kolmården-eläinpuistosta kertova juttu ei sopisi Nastola-lehteen, koska aihe ei ole paikallinen. Sen sijaan nastolalainen Kolmårdenissa työskentelevä henkilö voisi olla toimiva aihe.

6 TOIMITUKSELLISEN TYÖSKENTELYN ELEMENTTEJÄ

6.1 Toimitustyön rytmi

Seutuneluset eli Hollolan Sanomat, Päijät-Häme, Nastola-lehti ja Orimattilan aluelehti ilmestyvät keskiviikkoisin. Lehdet lähtevät painoon tiistain aikana, yhteiset Seutuneluset sivut ja Orimattilan aluelehti kello 11, Nastola-lehti kello 12, Päijät-Häme kello 12.40 ja Hollolan Sanomat kello 13.30. Aineistojen tulee olla valmiina mielellään viimeistään maanantaina, jotta taittajille jää hyvin aikaa lehtien valmistamiseen. Kyseisen viikon lehtien jutut ideoidaan ja kirjoitetaan siis edellisen viikon aikana, pääasiassa tiistai-iltapäivänä, keskiviikkona, torstaina ja perjantaina. Juttukeikkoja tehdään myös lauantaisin, harvoin sunnuntaisin.

Joskus lehtien sivuille tulee kuitenkin ilmoituksia vielä tiistain aikana. Tällöin toimittaja voi joutua käytettävissä olevan palstatilan sanelemana lyhentämään jo kirjoittamaansa juttua tai vähentämään jutun yhteydessä olevien kuvien määrää. Tästä syystä Seutunelosilla hektisimmät päivät ovat maanantai ja tiistai, jolloin painoon lähteviä lehtiä tarkastetaan ja viimeistellään. Juttuja lyhennetään ja toisaalta tyhjiä tiloja täytetään muun muassa valitsemalla kyseessä olevan jutun yhteyteen lisää kuvia tai editoimalla vapaille paikoille lyhyitä uutisia.

Näin laajassa kaupunkilehtikokonaisuudessa työskennellessään toimittajan on alati oltava tietoinen seuraavien numeroiden juttutilanteesta. Toimittajien on yhdessä käytävä läpi tuleviin numeroihin suunnitellut jutut ja jo valmiina olevat jutut. Sovituista aikatauluista ja työtehtävistä on pidettävä kiinni, jotta mikään lehdistä ei jää ilman juttuja. Juttujen tilannetta on seurattava jatkuvasti, jotta viime hetken paniikilta vältyttäisiin.

Seutunelosilla ihannetilanne on sellainen, jossa seuraavien numeroiden juttuja on jo valmiina edellisten lehtien lähtiessä painoon, jotta viikon aikana ei tarvitse tehdä kiireessä kaikkien lehtien kaikkia juttuja. Tilaa on siis esiin tuleville, ajankohtaisille ja uusille jutuille, mutta sisältöä on myös valmiina.

6.2 Jutun rakenne

Seutuneloset-kaupunkilehtien kuntasivuilla suositetaan 3 000–4 500 merkin juttuja. Pissimmillään juttu saa olla 6 000 merkkiä. (Jaakkola 2011.) Kaupunkilehden luonteen eivätkä kuulu syväluotaavat, esimerkiksi pitkät henkilöhaastattelut tai aukeamien kokoiset kuvareportaasit. Kaupunkilehdessä esitellään levikkialueen ilmiöitä maakuntalehti Etelä-Suomen Sanomia kattavammin, mutta kaupunkilehdissäkin jutut ovat tiiviitä ja vain olennaisen kertovia. Seutuneloset-kaupunkilehdissä pyritään suurempaan määrään pienempiä juttuja, kuin pieneen määrään pitkiä juttuja (Jaakkola 2011).

Seutunelosten juttujen rakenteeseen eivät kuulu jutun idean kiteyttävät ingressit, vaan jutussa johdattelu kuuluu varsinaiseen ensimmäiseen kappaleeseen tai asiaan mennään suoraan ilman ingressiä. Väliotsikot ovat erillisiä ja kuvatekstit jutusta lisää kertovia, pitkiäkin tekstejä. Jutun kirjoittajan nimi mainitaan otsikon alapuolella pois lukien esimerkiksi urheiluseuroilta tai kyläyhdistyksiltä saadut valmiit jutut, joissa kirjoittajan nimi on jutun alapuolella. Pääasiassa kaikkien varsinaisten juttujen yhteydessä on vähintään yksi kuva. Pikku-uutisten tai urheilutuloksien yhteydessä kuvia ei ole. Kuvaaja on sama kuin kirjoittaja, jos kuvan alapuolella ei toisin mainita.

6.3 Juttujen paikat lehtien sivuilla

Seutuneloset-kaupunkilehtien ensimmäiset neljä ja viimeiset neljä sivua ovat kuntasivuja, ja niiden välissä ovat yhteiset seutusivut. Kaikkien lehtien: Hollolan Sanomien, Orimattilan aluelehden, Nastola-lehden ja Päijät-Häme-lehden etukannet ovat yleensä aina kokonaan myytyt eli ilmoituksille varatut. Myös niin kutsutut kakkos- ja neloskannet ovat yleensä kokonaan myytyt, tai niissä on enintään puolen sivun verran toimituksellista sisältöä. Kolmossivu on kuntasivujen ”pääsivu”, jolle sijoitetaan kova uutinen eli juttu yleisesti tärkeästä aiheesta. Kovat uutiset painottavat kerrottavan tiedon yllätyksellisyyttä, merkittävyyttä ja vaikuttavuutta, ja ne käsittelevät esimerkiksi taloutta tai politiikkaa (Kuutti 2006, 101). Seutunelosissa kolmossivun juttu on ajankohtainen ja paikallinen, ja se voi käsitellä esimerkiksi kuntapolitiikkaa tai sosiaali- ja terveyshuollon asioita. Kovien uutisten journalistinen tyyli on asiallinen, eikä jutuilla haluta herättää pahennusta, kuten ei muillakaan jutuilla (Jaakkola 2011). Kolmossivulla ilmoituksia on enintään puolet.

Toiseksi kovin uutinen sijoitetaan neljännelle sivulle, mutta se voi olla myös pehmeä uutinen eli käsitellä kevyitä aiheita ja painottaa jutun mielenkiintoisuutta ja human interest -piirteitä (Kuutti 2006, 101). Lehtien neljällä viimeisellä sivulla on lisää kunta-kohtaisia kevyitä juttuja, seurapalstat ja muun muassa urheiluseurojen tuloksia. Myös Kunnat kuuluttavat -palsta ja yrityshakemisto ovat lehtien viimeisillä sivuilla.

Yhteisillä Seutuneloset-sivuilla ei ole ilmoitusmyynnissä määräapaikkoja, joten myytyjen ilmoitusten määrä vaikuttaa juttujen paikkoihin ja pituuteen. Seutusivujen palstoista vähintään puolet on yleensä varattu ilmoituksille, ja jos sivulla on vaikka puolen sivun ilmoitus, siihen ei mahdu pitkää juttua. Jutun tärkeys ja laajuus vaikuttavat jutun paikkaan seutusivuilla. Pyrkimyksenä on, että seutusivujen ensimmäisillä viidellä sivulla on juttuja vaihtelevasti koko Seutuneloset-levikkialueen kunnista. Seutusivujen keskelle sijoitetaan koko maakuntaa eli Päijät-Hämettä koskevat jutut ja viihteelliset, ajankohtaiset yleiset jutut, esimerkiksi syyskauden ruokavinkit. (Jaakkola 2011.)

Seutunelosissa vakiopaikat ovat pääkirjoituksella ja kolumnilla. Kolumneja ei ole aina, mutta esimerkiksi syksyllä 2011 Seutunelosten kolumnisteina toimivat kaikki neljä Seutuneloset levikkialueelta valittua kansanedustajaa: James Hirvisaari, Anne Louhelainen, Juha Rehula ja Kalle Jokinen. Muita juttujen vakiopaikkoja ei ole. Uutisreunoja eli lyhyillä uutisilla täytettyjä sivujen reunapalstoja käytetään sen mukaan, miten sivujen reunoille mahtuu ja tarvitaan pikku-uutisia. Jos reunapalstalle on myyty ilmoituksia, pikku-uutisia mahtuu vähemmän.

Seutuneloset-kaupunkilehtien tyyli ei ole tiettyyn konseptiin sidottu vaan lehtien rakenne elää painoon menoon asti. Tyyliä voisi kuvailla kodikkaaksi ja vapaaksi. Lukijat ovat ottaneet tyylin hyvin vastaan, mutta lähitulevaisuudessa lehtien tyyliä aiotaan päivittää ja konseptoida (Jaakkola 2011).

6.4 Kuvat

Kuvajournalismi, jossa journalismin pääpaino on valokuvissa, ei ole Seutunelosille tyypillistä. Kuvajournalismissa kuvilla on tekstiä suurempi painoarvo, ja ne ovat oleellisia jutun kannalta (Kuutti 2006, 105). Seutuneloset lehdissä valokuvilla lisätään juttujen mielenkiintoa, koska kuva ja teksti yhdessä ovat tehokkaampia kuin toinen yksinään. Lisäksi hyvä lehtikuva voi laajentaa tekstin kertomaa tarinaa lukuisiin suuntiin (Taipale 2011).

Kuva näyttää ja teksti kertoo. Jotta teksti ja kuva toimivat yhdessä, vaatii tuore teksti tuoreen kuvan. (Kotilainen 2003, 169.) Seutunelosissa työskentelevät toimittajat kuvaavat itse juttunsa, jolloin teksti ja valokuva ovat yhtä tuoreita ja liittyvät toisiinsa.

Toimittaja on itse vastuussa niin tekstinsä kuin kuvansakin näkökulmasta. Toimittajan on mietittävä kuvansa kuvakulmaa, kuvan aihetta ja sen synnyttämää näkökulmaa tarkkaan, koska valokuvilla on valtava vaikutus ja niiden sanomaa pidetään erittäin totuudenmukaisena. Valokuvia pidetään myös objektiivisina, jolloin juttuunsa kuvaava toimittaja on vastuussa, että kuvat myös ovat objektiivisia. (Stepan 2000, 6.) Valokuvia ei siis muokata eikä manipuloida, ja ne otetaan juttuun liittyvästä aiheesta. Jos juttu kertoo Anianpellon markkinoista 2011, kuvakin liittyy kyseisiin markkinoihin eikä esimerkiksi muihin markkinoihin tai edellisvuoden Anianpellon markkinoihin.

Usein toimittajat ottavat juttuunsa useamman kuin yhden kuvan. Seutunelosissa kuvia käytetään jutulle varatun tilan ja kuvien merkittävyyden mukaan. Jos jutussa käytetään useampaa kuin yhtä kuvaa, kuvat eivät ole samanarvoisia, eli ne eivät esitä samaa asiaa. Yksi kuvista nostetaan pääkuvaksi ja muut kuvat ovat pääkuvan tukena. Pääkuva on yleensä yleiskuva, joka esittelee aiheen laajemmin ja muut kuvat ovat yksityiskohtaisempia. (Kotilainen 2003, 172.) Yksityiskohtaisemmissa kuvissa yksityiskohtat lisäävät kuvan kiinnostavuutta ja antavat tarttumapintaa katsojan mielikuvitukselle, jolloin koko juttu monipuolisine kuvineen on kiinnostavampi ja kokonaisvaltaisempi (Taipale 2011). Julkaistavien kuvien valintoihin kiinnitetään huomioita paitsi niiden jutulle tuoman lisäarvon ja kiinnostavuuden myös niiden pysyvyyden takia. Kerran julkaistut kuvat jäävät elämään ”ikuisesti” eli ne eivät ole esimerkiksi tv-mainosten tapaan ohimeneviä nopeita välähdyksiä. Lukija voi itse päättää, kuinka kauan hän viettää aikaa kuvien parissa, ja hänellä on mahdollisuus palata niiden pariin aina uudestaan (Caujolle - Panzer 2005, 6). Siksi kuvien huolellinen valinta ja myös niihin sopivien kuvatekstien huolellinen laatiminen on tärkeää. Seutunelosissa lopulliset kuvavalinnat tekee tarvittaessa päätoimittaja.

7 SEUTUNELOSIIN KIRJOITETUT JUTUT

7.1 Tavoitteet

Seutuneloset-kaupunkilehdissä toimittajan tehtäväkenttään kuuluvat erityylyiset jutut. Toisin kuin aikakauslehdissä, kaupunkilehdissä ei yleensä ole yhteen alueeseen erikoistuneita toimittajia kuten esimerkiksi ruokatoimittajia. Kaupunkilehtiin kirjoitetaan juttuja laajalta aihealueelta toisin kuin aikakauslehdissä, jotka ovat yleensä tiettyyn aiheeseen keskittyneitä ja aihealueiltaan suppeita. Seutunelosissa on raportoivia ja kommentoivia, kovia ja pehmeitä juttuja, ja toimittajan on osattava kirjoittaa niitä kaikkia. Toimittajan on hallittava niin haastattelut, uutiset, selostukset, reportaasit, artikkelit, featuret kuin pakinatkin.

Opinnäytetyön produktiivisena osiona kirjoitin kuusi erityylistä juttua. Tavoitteenani oli kirjoittaa jutut lukijoita kiinnostavista, paikallisista ja tärkeistä, Seutunelosek-kaupunkilehdille sopivista aiheista. Tiedän, miksi Seutunelosek-lehtiä luetaan, joten halusin palvella lukijoiden tiedontarpeita. Juttuni julkaistiin kahdessa eri Orimattilan aluelehdessä, kahdessa eri Päijät-Häme-lehdessä, Nastola-lehdessä ja Seutunelosten Neliapila -kesälehdessä. Osoitan kyvykkyyteni toimituksellisen työn tekijänä Seutunelosek-kaupunkilehdissä juttujen aihevalintojen, näkökulmien valinnan, juttujen kirjoittamisen ja juttuihin liittyvien kuvavalintojen kautta. Lukijoiden tiedon tarpeet ja Seutunelosek-kaupunkilehtien luonne on huomioitu koko prosessin ajan juttuaiheiden ideoinnista niiden käsittelytavan ja jutun näkökulman valintaan.

Kirjoittamistani jutuista raportoidessani en käy yksityiskohtaisesti läpi toimituksellisen työskentelyn vaiheita. Kaikkien esimerkkijuttujeni kohdalla kaava on sama: aiheen ideasta sen lopullisen muodon hakeminen, jutun suunnittelu, aineiston hankinta, aineiston jäsentely, jutun rakenteen suunnittelu, kirjoittaminen, tekstin hiominen ja jutun kuvittaminen. Jutun suunnittelu pitää sisällään näkökulman valinnan eli sen, miten kerron asian ja mikä on juttuni tavoite.

7.2 Selostus

Orimattilan aluelehteä luetaan muun muassa siksi, että siitä saadaan tietoa alueen kulttuuritapahtumista (Lehtien lukeminen Orimattilassa 2009, 9). Yksi Orimattilan kulttuurielämän keskeisin tekijä ja tapahtumapaikka on tekstiili- ja kuvataiteen näyttelykohde Villa Roosa. Villa Roosan kesänäyttelyä 2011 koskevalla selostuksellani halusin tuoda esiin näyttelyn monipuolisen teeman ja kertoa, että Villa Roosassa on kesänäyttely meneillään. Tarkoitukseni oli luoda realistinen mielikuva näyttelystä kirjoittamani tekstin ja ottamieni kuvien välityksellä, joiden perusteella lukijat voisivat muodostaa oman mielipiteensä näyttelyn vierailuarvosta. Selostuksessani kerron faktaa näyttelyn teeman syntymisestä, taiteilijoista ja näyttelyn ajankohdasta, mutta kuvailen myös näkemääni. Kyseessä ei ole taidearvostelu vaan selostus näyttelystä. Lähteenä käytin Villa Roosan omistajan ja näyttelyn kuraattorin Eerika Malkin haastattelua ja Villa Roosan internetsivuja.

Lehtien juttuihin tartutaan selailun ja silmäilyn avulla, joten otsikolla on tärkeä merkityksensä. Jutun jokaisen elementin esimerkiksi kuvan, kuvatekstin ja otsikon pitää toimia itsenäisesti, jotta juttua ryhdyttäisiin lukemaan. Otsikosta on selvittävä jutun teema ja perusajatus (Kotilainen 2003, 79). Selostukseni otsikko: *Villa Roosan kesänäyttely kiehtoo ja koukuttaa* (liite 1) muotoutui päälimmäisistä tunnetiloista, jotka näyttely jätti mieleeni. Otsikko kertoo, että Villa Roosassa on kesänäyttely, ja sanat

”kiehtoo” ja ”koukuttaa” antavat käsitystä, että jutussa kerrotaan siitä, millainen näyttely on kyseessä.

Selostukseni alkaa kertomalla näyttelyn laajuudesta. Haluan tuoda heti alussa esiin, että näyttely on monipuolinen ja runsas. *Peräti kuudentoista eri taiteilijan teokset ovat esillä villan kolmessa eri kerroksessa, puutarhassa ja vajassa* (liite 1). Tämän jälkeen esittelen näyttelyn teeman ja sen syntymisen näyttelyn kuraattorin kertomana. Kerron lukijalle, miten juuri tämä näyttely tästä aiheesta on syntynyt. Näyttelyn lähtökohdista kertomalla haluan luoda juttuun ulottuvuutta, jotta jutusta selviää heti aluksi: mitä, missä, milloin ja miksi.

Väliotsikolla: *Väinämöinen, Muumipeikko, painajaisia...* (liite 1) halusin houkutella lukijoita lukemaan lisää. Väliotsikoiden on kerrottava niitä seuraavien kappaleiden sisällöistä (Kotilainen 2003, 79). Otsikko on antanut ymmärtää, että kyse on näyttelystä, joten sitä seuraavasta väliotsikosta on pääteltävissä, että luettelemani asiat liittyvät näyttelyyn. Valitsin juuri nämä asiat ja sanat tekstiini ja väliotsikkoon, koska ne ovat keskenään erilaisia ja ristiriitaisiakin tekijöitä ja ilmentävät näyttelyn monipuolisuutta. Väinämöinen on Kalevalan taruhenkilö, Muumipeikko on satuolento ja painajainen alitajunnan tuottamaa pelottavaa ja ahdistavaa unta. Näyttelyssä olevien teosten aihe-skaala on laaja.

Havaintojani näyttelyn teoksista kuvaan muun muassa kirjoittamalla: *muumit ovat karuistakin muodonmuutoksistaan huolimatta sympaattisia. Tuija Teiskan hahmot eivät ole yhtä söpöjä* (liite 1). Kerron tosiasioina, miten taideteokset on toteutettu, ja havaintojeni kautta, miltä ne näyttävät. Kuvaan myös tunnelmaa: *Video on vaikuttava, eikä ullakon hämyinen miljöö tee ainakaan haittaa tunnelmalle*. Havainnoillani kerron näyttelytilasta, taideteoksista sekä niiden aiheuttamista tunnelmista.

Kuvasin juttuun monia kuvia eri taideteoksista. Julkaistut kuvat ovat Roger Gustafssonin muumipeikko-aideteoksesta, Tuija Teiskan veistoksesta ja Synnove Dickhoffin tilataideteoksesta. Kuvissa esiintyvät teokset Dickhoffin teosta lukuun ottamatta mainitaan tekstissä, joten kuvavalinnat tukevat tekstiä. Dickhoffin teoksen kuva on jutussa mukana, koska teos on erikoisessa miljöössä: Villa Roosin ullakolla. Kuva antaa tietoa paitsi näyttelyn taiteesta myös näyttelytilasta. Myös Tuija Teiskan teoksesta otettu kuva on tyypiltään yleiskuva, jonka taustasta on nähtävissä näyttelytilaa. Muumipeikkokuva sen sijaan on ainoastaan teoksen esittelevä lähikuva.

Kuvateksteissä kerron taideteosten valmistusmateriaaleista, koska niitä ei kuvaa katsomalla voi päätellä. Kuvateksteissä kerron myös, millä näkökulmilla taiteilijat ovat teoksensa tehneet.

Villa Roosan kesänäyttelyä koskevan juttuvinkin sain toimituksen sähköpostiin tul-
leesta tiedotteesta. Juttuidea ei ollut uusi idea, sillä Villa Roosan tapahtumat kuuluvat
Orimattilan aluelehden vakioaiheisiin, ja sen takia tartuin siihen. Kuvateksteineen ju-
tun kokonaismerkkimääräksi tuli 5 973, joka on suhteellisen paljon. Suureen merkki-
määrän vaikuttavat jutun loppuun kokoamani tietolaatikko, jossa on näyttelyn au-
kioloajat ja yhteystiedot sekä luettelo kaikista näyttelyssä mukana olevista taiteilijois-
ta. Selostukseni julkaistiin Orimattilan aluelehden neljännellä sivulla keskiviikkona
6.7.2011.

7.3 Juttu kunnan päätöksenteosta

Seutuneluset-kaupunkilehdet tarjoavat ajankohtaista tietoa kunnan toiminnasta ja pää-
töksenteosta. Asikkalan Urajärven osayleiskaavaa koskevan jutun tarkoituksena oli
selvittää asikkalalaisille, minkälaisessa tilanteessa ollaan Urajärven osayleiskaavaa
koskien. Urajärven kylän kaavoitus on aloitettu vuonna 2008, ja Päijät-Häme-lehteen
on kirjoitettu projektin vaiheista. Tämän juttuidean sain toimituksen sähköpostiin tul-
leesta tiedotteesta, jossa kerrottiin tulevasta kyläillasta. Tartuin juttuun, koska aihe oli
asikkalalaisille ajankohtainen, paikallinen ja tärkeä.

Urajärven osayleiskaavaa koskevan jutun tyyppiä on vaikea määritellä. Se sisältää
taustaselvitykselle ominaisia piirteitä eli käsittelee asiakokonaisuutta uutista syvem-
min ja laajemmin sekä kertoo tietyn asian taustoista, vaikutuksista ja tulevaisuudesta
(Lehtikurssi 2011, 12). Lisäksi siinä on reportaasin piirteitä, sillä sen tekemisessä on
käytetty moninaisia aineksia: asiatietoja, haastatteluja ja toimittajan omia havaintoja
(mts. 13). Osayleiskaavaa koskeva juttu on luonteeltaan kova, ja pyrin kirjoittamaan
sen mahdollisimman objektiivisella näkökulmalla.

Juttua varten menin kaavan esittelytilaisuuteen Urajärven koululle, missä sain tarvit-
semiani faktatietoja. Lisäksi luin Päijät-Häme-lehdessä aiemmin julkaistut Urajärven
osayleiskaavaa koskevat jutut ja selvitin internetlähteistä mitä osayleiskaava tarkoit-
taa. Kaavan esittelytilaisuudessa haastattelin kaavoitusinsinööri Markus Hytöstä sekä
yhtä kyläläistä ja poimin faktoja tilaisuudessa esiintyneiden eri tahojen edustajien pu-
heista. Jutun materiaalin keräämisen jälkeen jäsentelin runsasta aineistoa ja mietin
mitkä kohdat nostan jutussani esille. Ennen kirjoittamista on tärkeää selvittää itselleen,
mikä jutussa on lukijoille tärkeintä ja merkityksellisintä (Lundberg 2001, 22). Jutussa-
ni kerron, mitä kaavaillassa esitettiin ja ketkä sitä esittelevät, mitä muutoksia nykyi-
sessä kaavaehdotuksessa on aiempiin ehdotuksiin nähden ja miten nykyisen kaavaeh-
dotuksen hyväksyminen etenee ja miten hyväksyminen vaikuttaisi kyläläisten elä-
mään. Tavoitteenani oli tehdä informatiivinen juttu asikkalalaisille siitä, mitä yhdessä
Asikkalan kylästä tapahtuu ja miten se vaikuttaa kyseisen kylän elämään.

Juttuni otsikko on ”Urajärven osayleiskaavasta päätöksiä lokakuussa?” (liite 2). Otsikoin jutun näin, koska halusin lukijoiden tietävän jo pelkän otsikon perusteella, että jotain on tapahtumassa kaavan suhteen. Otsikon jälkeen juttu alkaa suoraan asiasta: Urajärven osayleiskaavaa koskeneesta kyläillasta ja etenee sen jälkeen kaavan muutoksiin. Jutun teeman on käytävä ilmi heti jutun alussa, jotta lukija ei luovu sen lukemisesta. Varsinaiseen asiaan on mentävä mahdollisimman nopeasti. (Lundberg 2001, 150.) Tärkeimmät muutokset on mainittu ensin ja vähemmän tärkeät viimeiseksi. Urajärven kylätontilta löytyi muinaismuistoalueeksi luokiteltu alue, joka vaikuttaa esimerkiksi rakennusoikeuksien hakuprosessiin. Asia on merkittävä, joten esittelen sen ensimmäisenä. Vähemmän tärkeät asiat, kuten kaavan merkintämuutokset esittelen viimeisinä.

Juttuni yhteydessä on yksi kuva. Kuva on epäonnistunut, sillä se ei esitä jutun kannalta mitään olennaista. Kuvassa ei esiinny esimerkiksi kaavoitusinsinööri tai kommentin antanut kyläläinen, eikä siinä näytetä Urajärven osayleiskaavaa. Kun kirjoittaja ja kuvaaja on sama henkilö, ei synny näkemysongelmia, vaan kuvat ovat juuri sellaisia kuin kuvaaja ne juttuunsa liittyen haluaa (Kotilainen 2003, 177). Näkemysongelmaa ei yksin toimiessa varmasti synnykään, mutta toimittaja on täysin itse vastuussa siitä, että kuvat onnistuvat teknisesti. Tämän jutun kuvat epäonnistuivat osittain hankalan huonetilan takia. Tila oli pimennetty, koska kaava heijastettiin kankaalle. Jutun kannalta olennaiset ihmiset istuivat tilan reunassa, jonne ei ahtaan pöytäryhmien asettelun takia päässyt lähelle. Salama ei riittänyt tärkeiden kohteiden kuvaamiseen eikä kuvaaminen onnistunut pimeässä tilaisuuden alussa eikä sen aikana. Toista tuntia kestäneen kaavan esittely- ja keskustelutilaisuuden jälkeen valot laitettiin päälle ja ihmiset alkoivat lähteä pois. Toimittajana olin keskittynyt keskeisten kommenttien saamiseen ennen tärkeiden päättäjien poistumista. Siinä tilanteessa kuvien ottaminen uudestaan ei muistunut mieleeni, ja ainoaksi kuvamateriaalikseni jäivät aiheeltaan ja laadultaan huonot kuvavaihtoehdot. Kuva on yleiskuva Urajärven koululla pidetystä osayleiskaavan kyläillasta.

Kuvan kuvateksti on suhteellisen pitkä sisältäen viisi lausetta. Kuvatekstissä on yhden kyläläisen kommentti vaikka kuvassa ei esiinny kyseinen kyläläinen. Halusin sisällyttää kommentin kuvatekstiin, koska siitä käy ilmi kaava-alueella asuvan ihmisen mietteet kyseisestä kaavasta. Leipätekstissä esitellään kaavaa kunnan edustajien ja muiden virkamiesten taholta, joten halusin mukaan näkökulman myös kyläläisen puolelta.

Urajärven osayleiskaavasta päätöksiä lokakuussa? -juttu julkaistiin Päijät-Häme-lehdessä keskiviikkona 14.9.2010 kolmannella sivulla. Jutun merkkimäärä on 3 680.

7.4 Tarina Asikkalan seurakunnan kevätretkestä

Seutuneloset-kaupunkilehtien lukijat saavat lehdistä tietoa oman paikkakuntansa seurakunnan tapahtumista. Seurakuntien yhteisöllisillä kerhoilla on sijansa erityisesti kuntien varttuneemman väestön yhteisöllisessä ja osallistavassa toiminnassa. Seurakuntien kerhotoiminnasta ja niiden tapahtumista kirjoitetaan Seutunelosissa usein. Asikkalan seurakunnan Maijan kammarin lenkkeilyryhmän kevätretkitapahtumasta sain juttuidean Asikkalan seurakunnan kotisivuilta.

Kirjoitin kevätretkitapahtumasta viihteellisen jutun tarinan muotoon. Kirjoitin juttuni tarinaksi, koska se sopi tekstini sisältöön. Lisäksi tarinat ovat vaikuttavia ja ne tavoittavat lukijan, koska ihminen on tottunut tarinoihin (Kotilainen 2003, 21–22). Jutussani osoitan, että Maijan kammarin toiminta on aktiivista, säännöllistä, osallistavaa ja yhteisöllistä. Kerron jutun kautta, mitä kevätretkellä tehtiin ja minkälaisia toiminnan mahdollisuuksia se tarjosi osallistujalleen. Jutullani halusin luoda miellyttävän ja houkuttelevan kuvan seurakunnan toiminnasta, mikä mahdollisesti saisi yksinäiset ottamaan osaa yhteisöllisiin tapahtumiin.

Kuntoni tähden minä lenkille lähdän -juttuni ensimmäinen kappale on varsinaisesta tarinasta irrallinen. Siinä kerron lukijalle, että toimintaa on tarjolla kaikille halukkaille: *Maijan kammarin tarjoaa toimintaa sitä kaipaaville* (liite 3). Sen jälkeen annan esimerkin Maijan kammarin säännöllisestä toiminnasta kertomalla, että tämä lenkkeilyryhmä on toiminut aktiivisesti jo vuosien ajan. Seuraavaksi johdattelen lukijan tarinaan kertomalla, että vuoden kohokohta on kevätretki Aurinkovuoren laavulle.

Tarinani alussa kuudentoista henkilön ryhmä tekee matkaa Aurinkovuoren laavulle kevätauringon paisteessa. Reitti on paikoittain vaikeakulkuinen mutta esteistä selviää ryhmän yhteisvoimin. Lopulta ollaan perillä metsän viileässä siimeksessä, jossa nautitaan yhdessä olosta. Laavulla jutellaan ja lauletaan, paistetaan makkaraa, syödään ja juodaan nokipannukahvit kahvileivän kera. Lopuksi valkea sammutetaan ja aloitetaan kotimatka. Tarina sisältää alun, keskikohdan ja lopun käyden läpi koko tapahtuman elinkaaren. Kuvailen tapahtuman alusta loppuun, jotta lukijat saisivat siitä kokonaiskuvan.

Jutussani käytän kuvailevaa tekstiä. Kerron auringonpaisteesta, sinivuokkoja pullollaan olevista tienreunoista, lintujen laulusta ja maistuvista nokipannukahveista. Sisälytin juttuuni paljon havainnointia ja tunnelman kuvausta, koska se tekee oikeutta tapahtuman luonteelle ja tunnelmalle. Halusin välittää lukijalle tapahtuman lämpimän hengen tekstini kautta.

Esittelen tapahtuman päähenkilöt eli järjestäjät heidän sitaattiansa kautta. Ensimmäisenä siteeraan ryhmän ohjaajaa Maija Vuoriota ja seuraavaksi tapahtuman ideoijaa Aaro Suojalehtoa. Tapahtuma antaa ihmiselle paljon hyviä kokemuksia ja tuon ne esille oman kerrontani lisäksi ammattilaisen eli Asikkalan seurakunnan diakonissan Jaana Huumon sitaatissa.

Jutun yhteydessä on kaksi kuvaa. Toisessa kuvassa lenkkeilyryhmä tekee matkaa kohti laavua. Kuvasta näkee ympäröivää maastoa, lenkkiolosuhteita ja ryhmäläisiä. Toisessa kuvassa on Aurinkovuoren laavu, jonka suojassa ryhmäläiset ovat. Kuvatekstissä kerrotaan, että kesäkausi avataan laulaen ja grillaten. Kuvat tukevat tekstiäni tuoden esille kevätretken lämpimän tunnelman ja aurinkoisen sään

Tämän viihteellisen, kevyen jutun merkkimäärä on 2 159, ja se julkaistiin Päijät-Häme-lehdessä 4.5.2011.

7.5 Uutinen

Seutuneluset-kaupunkilehdissä kovilla ja pehmeillä uutisilla on keskeinen merkitys. Paikalliset uutiset ovat olennainen osa kaupunkilehtien sisältöä ja ne kertovat esimerkiksi päätöksistä ja tapahtumista. Tärkeimmät uutiskriteerit ovat ajankohtaisuus, paikallisuus, laajuus, merkittävyys, voimakkuus ja harvinaisuus. Näiden uutiskriteereiden lisäksi uutisen julkaisuun vaikuttavat myös lehden linja ja perinne. (Suhola - Turunen - Varis 2005, 30–31.) Tein Nastola-lehteen viihteellisen uutisen Nastolassa järjestetyistä kansanmusiikkifestivaaleista, koska aihe oli ajankohtainen ja paikallinen ja sopi paikkakunnan kaupunkilehteen. Uutisoin tapahtumasta mainitsemieni kriteereiden lisäksi myös siksi, että halusin luoda lukijoille kuvan tai vahvistaa jo olemassa olevaa kuvaa Nastolasta laadukkaita ja viihdyttäviä musiikkitapahtumia tarjoavana kuntana.

Uutiseni otsikko on: *Nastolassa tunnelmoitiin kansanmusiikin tahtiin* (liite 4). Otsikoni kertoo olennaisen, jonka jälkeen uutinen alkaa suoraan asiasta. Tärkein on kärjessä ja vähemmän tärkeät asiat lopussa. Uutisessa kerrotaan mitä tapahtui missä ja milloin, joiden lisäksi kerron tapahtuman yleistunnelmasta ja mainitsen tapahtumassa esiintyneet esiintyjät.

Uutisen yhteydessä on viisi kuvaa. Kuvat kuvateksteineen kertovat lukijalle tapahtumasta parhaiten. Kuvissa näkyy tapahtumapaikka ja tapahtumassa esiintyneitä nastolalaisia musiikkikokoonpanoja. Kuvateksteissä kuvailen mitä kyseiset kokoonpanot esittivät ja miltä esitykset vaikuttivat ja tuntuivat.

Uutisen merkkimäärä on 2 061, ja se julkaistiin Nastola-lehdessä 24.8.2011 neljännellä sivulla. Idean uutiselle sain tapahtuman mainoksesta, joka julkaistiin aiemmassa Nastola-lehdessä.

7.6 Haastattelu

Seutuneluset-kaupunkilehdissä kerrotaan paikallisista ilmiöistä ja ihmisistä. Niin saanottujen kovien uutisaiheiden lisäksi tiedotusvälineiden tehtävä on myös tarjota vastaanottajalle viihdyttävää aineistoa, jonka tarkoitus on saada vastaanottaja viihtymään tiedotusvälineen parissa. (Huovila 2005, 9.) Kirjoitin Orimattilan aluelehteen henkilöhaastattelun paikallisesta maatalousyrittäjästä, koska hänellä on mielenkiintoinen harrastus. Harrastus oli ainakin minulle uusi, enkä ollut nähnyt uutisoitavan siitä missään mediassa. Aihe oli mielenkiintoinen ja tuore.

Jutussa kerrotaan, kuinka maatalousyrittäjä käyttää paimenkoiraa karjansa paimenuksessa työkaverina ja harrastusmielessä. Harrastusmielessä yrittäjä osallistuu koiransa kanssa paimennuskilpailuihin. Orimattilan kaupungissa on paljon maatilallisia ihmisiä, joille halusin jutullani kertoa tästä hyödyllisestä ja verovähennyskelpoisesta harrastuksesta. Juttu on human interest -tyylinen, se painottaa jutun inhimillisyyttä, kiinnostavuutta ja elämyksellisyyttä (Kuutti 2006, 83). Tavoitteenani oli tehdä mielenkiintoinen juttu, joka kertoo jotain uutta ja kiinnostavaa niin maatalouden parissa työskenteleville kuin muillekin lukijoille.

Haastattelu on toimittajan keskeinen työtapa. Haastatteluita käytetään tiedonhankintamenetelmänä ja juttutyypinä (Huovila 2005, 79–80). Vaisto ajaa koiran paimentamaan -juttuni (liite 5) ei ole henkilökuva päähenkilön elämänhistoriasta, vaan juttu ihmisestä, joka on karjatilallinen ja käyttää työskentelyssään apunaan paimenkoiraa. Haastatteluihin on valmistauduttava huolellisesti, koska se on haastattelun onnistumisen edellytys. Toimittajan tulee jo jutun suunnitteluvaiheessa miettiä, mitä tietoja hän haluaa kyseisestä aiheesta, suunnitella kysymykset ja mahdolliset jatkokysymykset. (Huovila 2005, 80.) Tätä juttua varten selvitin taustatietoja paimenkoirien käyttämisestä paimenkoirien liiton internetsivuilta ja mietin haastateltavalle esitettävät kysymykset. Jutussani käytän haastattelusta saamiani tietoja ja haastateltavan suoria lainauksia vuorotellen. Juttu on ehyt ja monipuolinen kokonaisuus orimattilalaisesta maatalousyrittäjästä ja hänen paimenkoiraharrastuksestaan.

Haastattelutilanteessa vastauksien kuuntelemisen ja kirjaamisen lisäksi kiinnitin huomiota myös ympäristöön ja haastateltavan reaktioihin. Käytin havaintoja jutussani, koska halusin luoda juttuun tunnelmaa ja ulottuvuutta. Jos haastateltavaa toteaa jotain iloisesti, epävarmasti tai tuhahtaen se kannattaa ilmaista jutussa, sillä sitä kautta juttu

on elävämpi ja monipuolisempi. Tässä jutussa käytän paljon kuvailevaa tekstiä, jolla haluan tarjota lukijalle elämyksiä. Kuvailen muun muassa miltä paimenkoiran toiminta laitumella näyttää ja miten isäntä ohjailee koiraansa.

Jutun yhteydessä on kaksi kuvaa. Kuvien näyttö on avointa, eikä esimerkiksi epäsuoraa tai symbolista. Avoin näyttö keskittyy aiheeseen liittyviin ihmisiin, ympäristöön ja jutun kohteisiin (Huovila 2005, 150). Toisessa kuvassa on paimenkoira lampaita paimentamassa ja toisessa haastattelun antaja eli jutun päähenkilö. Kuvatekstit selittävät kuvaa ja kertovat niistä enemmän. Esimerkiksi päähenkilön kuvassa Juha Moisanderin katseen suunta on oikealle kaukaisuuteen ja hän pitää käsiä suullaan. Kuvan alla on kuvateksti: *Juha Moisander ohjaa paimenkoiriensa toimintaa pillin vihellyksillä. Pillin lisäksi käskyjä annetaan myös verbaalisesti, työssä oleville koirille Moisander antaa käskyt englanniksi (liite 5).*

Seutuneluset-kaupunkilehtien juttuideat tulevat monia teitä. Toimittajan on koko ajan oltava tarkkaavainen ja tartuttava vastaan tuleviin mielenkiintoisiin asioihin. Idean tähän juttuun sain keskustellessani toimituksessa kesätöissä olleen henkilön kanssa koirista. Olin aiemmin tehnyt jutun ihmisestä, jolla oli paimenrotuinen koira, ja juttuni synnytti keskustelua paimenkoirista. Kesätyöntekijä kertoi, että paimenkoirien kanssa myös kilpaillaan paimenuksessa. Paimenkoirien liiton internetsivujen kautta otin selvää kilpailutoiminnasta ja siitä, onko levikkialueeltamme kukaan mukana kilpailu- ja harrastustoiminnassa. Löysin orimattilalaisen miehen ja selvitin, miten hän käyttää paimenkoiria.

Seutunelosten juttupankissa on hyvä olla myös ajattomia juttuja, jotka eivät ole tiettyyn ajankohtaan sidottuja, eikä niillä ole määrätty päivämäärää jolloin ne on ehdottomasti julkaistava. Ajattomat jutut julkaistaan, kun muut jutut eivät aja ajankohtaisuudellaan tai tärkeydellään ajattomien juttujen ohi. Paimenkoirajuttu oli ajaton juttu. Jutun merkkimäärä oli 5 158, ja se julkaistiin Orimattilan aluelehden neljännellä sivulla keskiviikkona 10.8.2011.

7.7 Reportaasi

Seutuneluset-kaupunkilehtien juttutyyppeiden skaalassa on myös juttuja, joissa toimittajan oma persoona, omat näkemykset ja kokemukset pääsevät esiin. Pääkirjoitusten, pakinoiden ja kommenttien lisäksi eri aiheista voidaan kirjoittaa featureita, joissa käsiteltävä asia esitetään subjektiivisesti ja vapaamuotoisesti. Feature-juttu voi olla erikoisjuttu, artikkeli tai reportaasi, ja se on sisällöltään esimerkiksi uutista monipuolisempi ja ajattomampi (Kuutti 2006, 20). Reportaasi pohjaa faktoihin, kirjoittajan persoonallisiin havaintoihin, tunteisiin, tunnelmiin, näkemyksiin ja siitä huokuu läsnä-

olon tuntu (mts. 186). Tein lavatansseista viihteellisen, featureominaisuuksia sisältävän reportaasin.

”Tennarit jalkaan ja tansseihin!” juttuni (liite 6) näkökulma on kertoa, miten ensi kertaan lavatansseihin menevä nuori nainen kokee tanssit. Tuon jutussa esille omat havainnot ja kokemukset lavatansseista, tanssipaikasta ja kyseisestä tanssi-illasta. Omien havaintojeni lisäksi jutussani on tanssilavalla tapaamieni muiden nuorten kommentteja ja yksi järjestyksenvalvojan kommentti. Näillä kommentteilla halusin tuoda esille myös muiden näkökulmia tansseista ja kyseisestä tanssipaikasta.

Toimittajan tehtävä on löytää ympäristöstään yllättävää, kiinnostavaa ja koskettavaa, ja välittää se lukijoille niin, että se vaikuttaa heihin (Yrjölä 2011). Pysin vaikuttamaan lukijoihin mukaansa tempaavan ja viihteellisen kerronnan kautta. Tekstissä tuon esille oman persoonani ja kerron, miten näen lavatanssit ja mitä niissä tapahtuu. Juttu rakentuu havainnoistani, tunteistani, tunnelman kuvauksesta, muutamasta kommentista ja valokuvista. Jutun tavoite on tarjota lukijoille viihdyttävä kertomus lavatanssi-illasta, kannustaa muitakin kokemattomia tanssijoita lavoille ja yksinkertaisesti kertoa lukijoille, miten nuori nainen kokee suomalaisen kulttuuriperinteen. Juttuidea syntyi Seutunelosten Neliapila-kesälehdessä toimittajien pitämässä ideariihessä.

Juttuni alkaa yleisellä esittelyllä siitä, miten Suomen kesätanssilavat avaavat ovensa kesäisin. Sen jälkeen kerron, mille lavalle minä lähdin ja ketä siellä oli esiintymässä. Featuressa asioita ei tarvitse kertoa kronologisessa muodossa (Lundberg 2001, 60), enkä tässä jutussani kerro tanssi-illastani tapahtumajärjestyksessä: ensin menin sinne, seuraavaksi sinne ja lopuksi sinne. Esittelen havaintojani järjestyksessä, jossa kappale johtaa toiseen, ja kokonaiskuva illasta on ehyt. Jutusta selviää, että tansseihin voi osallistua kokematonkin tanssija, tansseissa on hauskaa, eikä alkoholin käyttö ole pääroolissa. Haluan kertoa, että tanssit ovat viihdyttävä ja sosiaalinen harrastus, joka sopii hyvin nuorillekin.

Juttuni yhteydessä on neljä kuvaa. Pääkuva on yleiskuva, joka esittelee tanssipaikan tunnelman. Kahdessa muussa kuvassa esiintyvät jutussani kommentteja antaneet henkilöt ja neljännessä kuvassa on yksityiskohta tanssivälineestä eli nilkkarahapussista. Kuvissani on vauhtia ja yksityiskohtia, jotka tuovat juttuun lisää informaatiota.

Juttu julkaistiin Seutunelosten Neliapila-kesälehdessä 8.6.2011. Neliapila on koko Seutunelosten levikkialueelle eli kaikkiin kuntiin jaettava yhteinen kesälehti, joka sisältää myös viihteellisiä ja kesäisiä aiheita. Jutun kokonaismerkkimäärä on 4 515. Jutun yhteydessä on lueteltoituna kyseisen tanssilavan tulevat esiintyjät.

8 PÄÄTELMÄT

Kaupunkilehdissä työskennellessään toimittajan on oltava valmis kirjoittamaan erityyppisiä juttuja laajalta aihealueelta tiukkojen aikataulujen sanelemana. Kaupunki- eli ilmaisjakelulehdet ilmestyvät yleensä viikoittain, joten toimituksellisen työskentelyn rytmin pitää olla tasapainossa lehtien ilmestymisaikataulujen mukaan. Sisältöä on oltava valmiina deadlineen mennessä ja seuraavan numeron sisällön ainakin suunniteltu. Aikatauluista on pidettävä kiinni ja pystyttävä huolelliseen työskentelyyn.

Seutuneloset-kaupunkilehtien (Hollolan Sanomat, Orimattilan aluelehti, Nastola-lehti, Päijät-Häme) tärkeimmät uutiskriteerit ovat paikallisuus, ajankohtaisuus ja merkittävyys. Näillä kriteereillä kirjoitetaan niin pehmeitä kuin koviakin juttuja. Juttutyypistä ja aiheesta toiseen on hypättävä joskus nopeastikin, kun saman päivän aikana saattaa ensin olla vuorossa viihteellinen reportaasi kansantanssitapahtumasta ja seuraavaksi asiateksti kunnanvaltuuston kokouksesta. Kaupunkilehdessä työskennellessään toimittaja ei voi valita kirjoittavansa vain tietyn tyyllisiä juttuja vaan on oltava valmis kirjoittamaan kaikista aiheista.

Seutuneloset-kaupunkilehtiä luetaan, koska niistä saadaan tietoa kunnan päätöksenteosta, tapahtumista, ilmiöistä ja ihmisistä. Lehtiä lukevat eniten yli 30-vuotiaat miehet ja naiset, joten lukijakunta on heterogeeninen, eikä tyypillisen lukijan ominaispiirteitä voida määrittää. Juttuja on osattava ideoida niin, että ne eivät aiheillaan sulje pois tiettyä lukijakuntaa. Jutut eivät voi olla ainoastaan tietylle kohderyhmälle tehtyjä, esimerkiksi aina naisten vaatteisiin liittyviä, vaan juttujen tulee olla monipuolisia, erikäisille naisille ja miehille sopivia.

Seutunelosissa työskentelyn haasteet tulevat juttujen monipuolisuuden, tiukkojen aikataulujen ja heterogeenisen lukijakunnan takia. Aloittelevalle toimittajalle voi olla haastavaa ideoida ja toteuttaa juttuja jatkuvasti ja tiettyjen aikataulujen mukaan. Itselleni on ollut haastavaa myös hahmottaa koko työkenttäni. Kirjoitan kaupunkilehtikettuun, joka kattaa kaikki Lahden ympäristökunnat eli suhteellisen laajan alueen. Kaikki kunnat ovat olleet minulle pääasiassa vieraita tai vain vähän tuttuja, joten juttukeikoille meneminen ja paikkojen etsiminen on myös ollut haastavaa.

Uusien alueiden lisäksi olen Seutunelosten toimittajana tutustunut myös uusiin ihmisiin. On ollut haastavaa osallistua esimerkiksi kunnanvaltuustojen kokouksiin, kun tärkeiden päättäjien kasvot ja nimet eivät ole aluksi ulkomuistissa. Toimittajan on koko ajan opittava uutta, painettava mieleen asioita ja muistettava asiayhteyksiä, mikä voi olla aluksi haastavaa. Vasta kokemuksen myötä toimituksellinen työskentely omalla toimintakentällä helpottuu, eikä alun vaikeuksiin kannata suhtautua liian vakavasti.

Se, että kaupunkilehtien juttuaiheet käsittelevät toimittajalle täysin vieraita ja uusia asioita on sekä haaste että työn suola. Esimerkiksi Urajärven osayleiskaavaa kirjoittaessani en ollut koskaan nähnyt yhdenkään kylän kaavoitussuunnitelmaa, mutta taustatyöskentelyn ja lähteiden avulla sain muodostettua kokonaiskuvan asiasta ensin itseleni ja sitten lukijoille. Vieraisiin asioihin perehtyminen vie aikaa mutta on opettavaista ja palkitsevaa. Haasteisiin tarttumista ei kannata pelätä, vaikka aiheesta kirjoittaminen saattaa ensivaikutelmalta tuntua epämiellyttävältä ja epäonnistuvalta. Kaikkiin juttuihin sitoutuminen ja positiivinen suhtautuminen vievät pitkälle.

Seutuneluset-kaupunkilehdet elävät ilmoitusmyynnillä, mikä vaikuttaa paljon lehden sisällön rakenteeseen. Myydyt ilmoituspaikat vaikuttavat siihen, paljonko lehden sivuilla on tilaa toimitukselliselle sisällölle. Seutunelosissa suositaan 3 000–4 500 merkin juttuja, koska ne mahtuvat varmimmin jutuille varatuille paikoille. Jos juttu on kuitenkin pidempi kuin 4 500 merkkiä, on toimittajan osattava lyhentää juttuaan ja päättää mitä jutusta voi jättää pois ja mikä on ehdottomasti säilytettävä.

Ilmoitukset vaikuttavat myös juttujen kuvitukselle varattuun tilaan. Toimittajan on haastavaa suunnitella juttunsa kuvitusta etukäteen kun jutulle varattu tila ei ole tiedossa. Joskus jutun yhteyteen mahtuu yksi, joskus neljä kuvaa. Siitä, minkä kokoisena kuva julkaistaan valmiissa jutussa ei myöskään ole tietoa juttua ja sen kuvitusta suunnitellessa, joten myös se luo omat haasteensa juttujen etukäteiselle suunnittelulle. Toimittajalta vaaditaan valmiutta karsia juttuaan, tiivistää ja lyhentää sitä, sekä hyväksyä myös päätoimittajan puuttuminen juttuun.

Seutuneluset-kaupunkilehdessä työskennellessään toimittajan on osattava ideoida juttuja ja tarttua vastaan tuleviin juttuideoihin. Aloittelevalle toimittajalle voi olla haastavaa tunnistaa, mitkä aiheet ovat sellaisia, joista kannattaa kirjoittaa, mitkä aiheet ovat vasta olleet lehdessä ja mitkä kannattaa käsitellä kenties myöhemmin. Viiteen eri lehteen ideoidessani olen turvautunut paljon lehtien kahteen muuhun toimittajaan. Olen oppinut, että toisten toimittajien kanssa yhteistyössä toimiminen ja rohkea kysyminen mieltä askarruttavista asioista on enemmän kuin järkevää. Ei ole kannattavaa uhrata aikaa jonkin asian taustoittamiseen, tarjota siitä juttuideaa ja kuulla, että aihetta on vasta käsitelty. Yhteistyö ja avoin ilmapiiri koko toimituksen välillä on lehden monipuolisen ja tarkoituksenmukaisen sisällön kannalta olennaista.

Produktioni tavoitteena oli kirjoittaa kuusi erityylistä juttua Seutuneluset-kaupunkilehdille sopivista ja lukijoita kiinnostavista aiheista. Jutuillani ja kuvavalinnoillani halusin palvella lukijoiden tiedon tarpeita ja osoittaa kyvykkyyteni toimituksellisen työn tekijänä. Aihevalinnat, juttujen näkökulmat, lopullinen teksti ja kuvavalinnat ovat mielestäni onnistuneet. Pääsin tavoitteeseeni, ja sain aikaan erityylishet jutut

tärkeistä, ajankohtaisista ja paikallisista aiheista. Toimittajana olen sisäistänyt, minkä takia ja keitä varten kirjoitan ja siihen on johtanut lukijatutkimusten tulosten lukeminen. Mielestäni jokaisen aloittavan toimittajan olisi hyvä saada nähtäväkseen kyseisen median käyttötutkimus tai muu vastaava, josta ilmenee miksi juuri kyseistä mediaa seurataan.

Kokonaisuudessaan opinnäytetyöprojektini ja työskentelyni Seutunelosen kaupunkilehdissä on ollut erittäin opettavaista. Vasta käytännön työelämässä voi oppia, millaista toimittajan työ on. Toimittajana olen oppinut vuorovaikutustaitoja ja paljon eri asioita elämän monelta osa-alueelta. Olen päässyt paikkoihin, joihin en olisi koskaan muuten päässyt ja tavannut ihmisiä, joita en olisi muuten tavannut.

Kirjoitustaitoni ja kuvaustaitoni ovat kehittyneet valtavasti. Omiin teksteihini palaamalla olen huomannut, miten paljon olen kehittynyt. Mielestäni omiin teksteihin kannattaa palata, jotta voi kehittyä kirjoittajana. Myös muiden mielipiteitä omista teksteistään kannattaa kysyä. Kriittinen suhtautuminen omaan tekemiseen antaa eväitä oman toiminnan kehittämiseksi.

Olen havainnut toimituksellisessa työskentelyssäni myös sen, että samoista vanhoista aiheista on osattava innostua aina uudelleen ja uudelleen. Myönteisyys ja sitoutuneisuus paistavat jutusta, eikä toimittajan tarkoituksena ole kirjoittaa huonoa juttua, joka ei kiinnosta ketään. Esimerkiksi koulujen ylioppilasjuhlat ovat aihe, joka tulee joka vuosi. Seutunelosisa työskennellessään toimittaja saattaa kiertää jopa neljät eri juhlat eri paikkakunnilla, mutta jokaisesta juhlasta on tehtävä juttu huolellisesti ja innostuneesti.

Vaikka uusiin ja varsinkin itseään kiinnostaviin aiheisiin on mielekästä tarttua, toimittajan on käsiteltävä ammattimaisesti myös jo tuttuja tai epämiellyttäviä aiheita. On osattava kirjoittaa itselleen tutuista aiheista niin, että jutuista selviävät tärkeimmät tiedot uusillekin lukijoille, vaikka aihe olisi tuttu toimittajalle. On oltava utelias ja valmis etsimään eri aiheista olennainen, vaikka se olisi joskus haastavaa.

Tärkeä havainto opinnäytetyötä tehdessäni oli se, kuinka hyödyllistä ammattikirjallisuuteen palaaminen on työelämän aikana. Ajankohtaiset ammattijulkaisut kertovat mitä koko kentällä tapahtuu. Oppaat ja oppikirjat antavat pohdittavaa oman toiminnan analysointiin ja niitä tulisikin lukea säännöllisesti. Varsinkin aloittelevalle toimittajalle journalismin perustarkoitus saattaa hämärtyä näyttämisen halun ja työpaineiden alla, jolloin ammattijulkaisut auttavat toimittajaa muistamaan, mitä varten toimittaja juttuun kirjoittaa.

Omana vahvuutenani voisin sanoa sen, että uutena toimittajana esittelen juttujen aiheet usein perusteellisesti. Esimerkiksi kuntien erilaiset yhdistykset ovat minulle itselleni vieraita ja juttua varten tutustun niihin tarkemmin. Jutussani esittelen edes lyhyesti kyseessä olevan yhdistyksen toimintaperiaatteen ja muita olennaisia tietoja, ennen kuin menen jutun varsinaiseen aiheeseen. Tällä tavalla huomioin lehtien mahdolliset ensikertalaiset lukijat. Koen tarpeelliseksi taustoittaa aiheitani, koska jokaisella lehdelä voi olla uusia lukijoita.

Lähitulevaisuudessa Seutunelostet-kaupunkilehtiä uudistetaan. Lehtiä konseptoidaan, jolloin niiden sisältöä kohtaavat osittain samat vanhat, osittain uudet vaatimukset. Uskon konseptoinnin olevan parannus lehtien vaihtelevalle rakenteelle. Nyt teemat, koosteet ja liitteet ovat Seutunelostet-lehtiketjussa sisällöltään ja rakenteiltaan suunnitelluimpia kokonaisuuksia, vaikka jokainen kaupunkilehtikin voisi olla sitä. Määritetyt juttupaikat ja tilat antaisivat mahdollisuuksia muun muassa kuvituksen paremmalle suunnittelulle, mikä taas vaikuttaisi mielikuvaan koko jutun huolellisesta suunnittelusta. Tulevaisuudessa Seutunelosten toimittajat myös jakavat toimikenttiään enemmän, jolloin työskentely helpottuu ja selkiintyy. Kun kunnat on jaettu toimittajien vastuulle, on toimittajan helpompi keskittyä kerrallaan yhden kentän tapahtumiin.

LÄHTEET

AlmaMedian vuosikertomus 2009. AlmaMedia 2009. Saatavissa: www.almamedia.fi/taloudelliset_raportit [viitattu 7.9.2011].

Caujolle, C. & Panzer, M. 2005. Things as they are. World Press Photo.

Hautalahti, J. 2011. Seutunelosten myyntipäällikkö. 20.9.2011. Hollola. Haastattelijana Minna Nousiainen.

Helle, M. 2009. Journalistisen työn muutos. Teoksessa Journalismi murroksessa, toim. Esa Väliverronen, 91–111. Helsinki: Gaudeamus.

Hermes 2. Mediatalo Esan intranet. Saatavissa käyttäjäoikeuksin: <https://portti.esakonserni.fi/http/hermes2> [viitattu 6.9.2011].

Huovila, T. 2005. Toimittaja - tiedon etsijä ja vaikuttaja. Jyväskylä: WSOY.

Jaakkola, O. 2011. Seutunelosten päätoimittaja. 21.9.2011. Hollola. Haastattelijana Minna Nousiainen.

Journalistin ohjeet 2011. Julkisen sanan neuvoston ohjekirja. Helsinki.

Kotilainen, L. 2003. Parempi lehtijuttu. Jyväskylä: Inforviestintä Oy.

Kuutti, H. 2006. Uusi mediasanasto. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy.

Lehtien lukeminen Orimattilassa. 2009. Mc-Infon tutkimus 2009. Lappeenranta.

Lehtikurssi. 2011. Sanomalehtien liiton tulostettavat aineistot. Saatavissa: www.sanomalehdet.fi/files/22/lehtikurssi_.pdf [viitattu 30.9.2011].

Lundberg, T. 2001. Kirjoita, vaikuta, menesty! Helsinki: WSOY.

Mediatalo Esa. Saatavissa: <http://www.mediataloesa.fi> [viitattu 10.9.2011].

Paikallislehdet Hollolassa, Kärkölässä ja Hämeenkoskella 2010. Mc-Infon tutkimus 2010. Lappeenranta.

Sanomalehtien liitto 2011. Saatavissa: <http://www.sanomalehdet.fi> [viitattu 30.9.2011].

Seutu4. Saatavissa: <http://www.seutunelokset.fi> [viitattu 10.9.2011].

Stepan, P. 2000. Photos that changed the world. Munich: Prestel Verlag.

Suhola, A. Turunen, S. & Varis, M. 2005. Journalistisen kirjoittamisen perusteet. Helsinki: Oy Finn Lectura Ab.

Taipale, T. 2011. Isänmaan kasvot. Journalisti 15/2011, s. 2.

Vuoden 2011 Seutunelosten teemat, koosteet ja liitteet. Seutunelosten moniste 2011.

Yrjölä, E. 2011. Ryhdy Siemenkauppiaksi! Journalisti 16/2011, s. 3.

Pääkirjoitus

Hajajätevedet edelleen hajallaan

Hajajätevesiasetusta uusittiin, mutta kovin virtaviivaiselta tilanne ei näytä vielä. Ainoa selvä asia siinä on uusi dead line, joka nyt on 15.3.2016, mutta lähes kaikki muu on vieläkin vaikea ymmärtää täsmällisesti.

Lain henki on toki selvä: vesistöä, maaperää ja varsinkin pohjavettä ei saa liata, etenkin ei törkeästi. Joka kiinteistössä on joutunut myös oltava esittäessä kirjallinen selvitys nykytilanteesta. Kukaan ei ole selvittänyt, onko tällainen asiakirja jokaisessa kunnallisessa vesi- ja viemäriverkoston ulkopuolisessa kiinteistössä. Valistunut arvauksella, että tuskin on.

Oma shownsa on odotettavissa, kun yllä mainittuun määräraakaan aletaan hakea lisärahaa. Sitä voivat hakea muun muassa he, joille tarvittavat muutokset tulisivat kohtuuttoman kalliiksi varallisuuteen nähden. Miten tähän kohtaan saadaan yhtenäiset ehdot, jotka toteutuisivat edes suurin piirtein tasavertaisina joka niemessä ja notkelmassa, on arvioitu.

Lisääkään ei edes täysin varaton saa, jos nykytilanne on liian iso riski eli jätevedet ajautuvat sellaisenaan haiteen myös naapureita. Mutta mitä tehdä, jos rahaa ei kerta kaikkiaan ole, vaan lisääkään haakeva elää esimerkiksi toimeentulotuella, jolla todellakaan ei tuhansien eurojen järjestelmiä rakenneta.

Vai rakennetaanko? Mitä tehdään kiinteistön asukkailla, jotka pilaavat lähivesistöään tai pahimmassa tapauksessa pohjavettä, mutta eivät pysty tilanteesta omin varain korjaamaan. Saavatko he häädön vai tuleeko sosiaalitoimi apuun? Tähän ei asiantuntijan mukaan ole selvää vastausta.

Varattomuuskaan ei ole peruste lykätä vapaa-ajan asunon hajajätevesiratkaisun saattamista asetuksen vaatimalle tasolle. Jos on varaa loma-asuntoon, on varaa sen kunnostamiseenkin, on lain-sääntäjän lähtökohta. Siinä ei auta myöskään asukkaiden korkea ikä, joka automaattisesti lykkää vakituksen asunon osalta kenties tarpeellisia muutoksia – edellyttäen, että jokainen asukas on riittävän iäkäs.

Kuntien neuvontaresurssit tulevat lähivuosina kovaan testiin, sillä minnepä haja-asutusalueen asukas muualle kääntyisi kuin oman kunnan väen puoleen. Siinäpä arkinen ja kouriintuntuva pulma pohdittavaksi muiden kuntien yllä synkentyvien pilvien lisäksi.

Oikaisu

Viime viikon pääkirjoituksessa oli mukana minimuotoinen mätäkään ennakkojuttu. Kuntien valtionosuuksista ei toki aiota leikata 600 miljardia vaan miljoonia.

Taide levittäytyy Orimattilaan!

Viime vuonna ensimmäistä kertaa järjestetty taidetapahtuma Orimattilan taide ja Marjatta on tänä vuonna entistä laajempi, kun tapahtumaa vietetään melkein koko heinäkuun ajan 5.–31.7.2011.

Taidetapahtuman tarkoituksena on tuoda esiin ja vahvistaa Orimattilan asemaa taidekaupunkina. Taide kukkii ympäri kaupungin, kun taiteilijat tuovat teoksiaan esille perinteisten näyttelypaikkojen lisäksi keskele ihmisten arkea muun muassa kampaamoon, pankkiin ja myymälöihin.

Taidetapahtuman aikana muun muassa Orimattilan taidemuseon kesänäyttelyssä on esillä nuorten tulkulaiden taiteilijoiden teoksia, sekä Arvo Naatin taiteen piteoisyttä. Orimattilan kirjasto esittelee valokuvaa Tomi Kallion ja kirjailija Mila Teräksen tuotantoa. Aiemmin tapahtuma kesti vain viikon ja se painottui pääasiassa kuvataiteilijoihin, mutta nyt laajennettiin viikosta kuukauteen ja muidenkin taiteilajien pariin. Mila Teräs pitää laajennusta hyvänä asiana.

– Viikko oli pikkuisen lyhyt aika, ja se meni ihmisiltä vähän ohi. Kuukausi on parempi aika tapahtumalle, Teräs juttelee.

Teräksen mielestä tällainen tapahtuma on Orimattilassa hyvä, koska paikkakunnalla on paljon taiteilijoita ja taiteen tekijöitä, joita kannattaa tuoda esiin.

– Hyvää ja tasokasta taidetta

Tuunatut aurinkolasit on kuvataiteilija Tonja Goldblattin taideteos "Arjenkohtaamislasit". Tämä ja paljon muita teoksia on nähtävillä Orimattilan taidemuseossa Pinnalla-näyttelyssä. Lisää näyttelyistä ensi viikon lehdessä.

on tarjolla, Teräs vinkkaa.

Kulttuuris sihteeri on vuoden Marjatta!

Orimattilan taide ja Marjatta -tapahtuman järjestää joukko Orimattilassa asuvia taiteilijoita ja taideintoilijoita. Mukana ovat esimerkiksi kuvataiteilijat Tytti Götsch, Kyllikki Haavisto, Niko Palokangas ja Eeva Peura sekä kuvanveistäjät Virpi Kanto ja Tapani Kokko. Järjestäjien kuuluu myös kesänäyttelykohteella Villa Roosa kokonaisuudessaan, jossa pääsee tutustumaan muun muassa Kannon veistoksiin.

Tapahtuman järjestäjistä koostunut raati on viime vuon-

aluellehti

Villa Roosan kesänäyttely kiehtoo ja koukuttaa

Minna Nousiainen

Orimattilassa sijaitsevan entisen huopattomon Villa Roosan nykytaiteen kesänäyttelyssä on paljon ihmeteltävää. Peräti kuudentoista eri taiteilijan teokset ovat esillä villan kolmessa eri kerroksessa, puutarhassa ja vassassa.

Elokuun seitsemänten päivään jatkuvan näyttelyn teema on "hommage", joka tarkoittaa kunnianosoitusta jollekin. Villa Roosan omistajilla Jari Granholmilla ja Erika Malkilla on menneillä neljänä näyttelykäsä. Tällöin kerta Malkki on ideoinut näyttelyn teeman, johon sopivat taiteilijat hien kutsui mukaan tutuksi tulleen tuotantojen ja teosten perusteella. Jotkut ehdottivat itse teoksiaan tai tekivät niitä juuri tätä varten. Teema on sopiva usealle eri kuvataiteen ja tekstiilitaiteen muodoille.

– Hommage-teema lähti siitä, kun näyttelykriitikkejä lukiessani taidekriitikoit toistuvasti viitatasivat taiteilijan ammentavan teoksissaan taidehistorian eri aikakausista tai tyylihistorian tai modernisoivan vanhojen mestareiden aiheita. Huomasin, että on olemassa monenlaisia kunnioitustamisia. Haasteeksi tulikin koota näyttely, jossa eri taidemuotoja ja erilaiset kunnioituksen kohteet pääsisivät monipuolisesti ja mielenkiintoisesti esille, näyttelyn kuraattori Malkki selventää.

Väinämöinen, Muumipeikko, painajaisia..

Näyttelyssä voi yrittää päättellä kulloisenkin kunnianosoituksen kohteen. Aina sitä ei ole helppoa huomata, mutta teosten rinnalla olevat tekijä-esittelyt auttavat asiaa. Tekstiili- ja kuvataiteilija Leena Illukan Meissä jokaisessa asuu pieni Väinämöinen -teoksesta arvaa kunnioitusta osoittavan kotimaiselle perinteelle. Teos on sarja ristipistoin ja maalaan toteutettuja värikkäitä tauluja Akseli Gallen-Kallelan Aino-maalauksen pohjalta.

Illukka osoittaa kunnioituksensa käntäjäille ja menneiden sukupolvien työlle mutta on tuonut teoksen myös oman ilmaisukielensä. Ristipistoon yhdistetty akryyli, räikeät värit, Ainoon suussa puhekuja ja yhdessä taulussa eri suuntaan huijotavat Aino ja Väinämöinen ovat tuoreita tulkintoja klassisista taideteoksista.

Mielenkiintoisia ovat myös Roger Gustafssonin Hommage... -teokset, jotka osoittavat kunnioitusta kotimaaille nykytaiteen ja modernin taiteen keskeisille vaikuttajille muumipeikkojen muodossa. Aktia-pankin muumi-säästölippaat ovat saaneet uusia ulkokuoria, kun Gustafsson on halkaissut, maalannut ja laittanut lippaita simpukakattilaan. Muumit ovat karuistakin muodonmuutoksistaan huolimatta sympaattisia.

Toisin kuin muumit, kuvanveistäjä Tuija Teiskan "Saman katon alla" teoksen perheenjäseniä kuvaavat hahmot eivät ole yhtä söpöjä. Matonkuteista sormivirkatut pienet ja toisaalta jopa parimetriset hahmot herättävät ajatuksia. Matonkuteet symboloivat Teiskalle kotia, jossa kodin lämpö ja lapsen painajaiset ovat samalla alueella. Perheväkivalta ja alkoholismi ovat keskiössä, ja niitä voikin hyvin tulkita teoksista. Rajut värit, uhkaavat katseet, punaiset silmät, pientä hahmoa tallova iso hahmo, punasilmäinen töpöhäntä-eläin ja muut perheenjäsenet ovat näyttelyn mieleenpainuvinta antia.

Videoteoksia ullakon ja vajan hämässä

Monipuolisen ja runsaan näyttelyn läpikäymiseen kannattaa varata aikaa. Ullakolla näkösistä lisäksi myös kuloitettiin pääsee hommiin, kun valkokankaalla pyörii Hanaleena Heiskan musiikkiin leikattu videoteos Riedstar. Siinä hevonen nousee maasta uljaasti jaloilleen Ah! Non mi riedstar! –arian tahdissa. Ullakon vaikuttava, eikä Ullakon hämyinen miljöö teo ainakaan häitää teoksen tunnelmaa.

Myös pihalla vassassa pyö-

Roger Gustafssonin osoittaa muumilaan kunnianosoitusta taiteen vaikuttajille.

rii elokuva. Vastikään Ars Fennica kuvataidesäätiön Ars Fennica palkitun Anssi Kasitonin lyhytelokuvassa jyrsiä pyrki ulos häkistäan vapauteen ideoiden ja toteut-

taen eri keinoja tavoitteensa saavuttamiseksi. Hienosti toteutettu elokuva muuttaa käsityksen kiltan pikkulemmikin luonteesta ja pyöri mielessä pitkään.

Kasitonin elokuva on esimakuu tulevasta filmifestivaalista, joka pidetään samaisessa Villa Roosan pihavajaan tehdyssä Kino Käkälässä 8–10. heinäkuuta. Kasitonin elokuvia ei ole aiemmin esitetty kaikkia keralla, joten mainetta maailmalla niittäneen miehen tuotantoon on nyt mahdollisuus tutustua kerralla laajemmin.

Palsti mielenkiintoisen näyttelyn, Villa Roosaan kannattaa mennä myös tehtaanmyymälään ja kahvilan takia. Myymälässä on toistaan houkuttelevampia kierrätysmateriaaleista valmistettuja sisustus-, koriste-,

ja käyttöesineitä. Kahvila tarjoilee erikoiskahveja kera tyrni- ja juustokakun!

Villa Roosa, Hommage –nykytaiteen kesänäyttely avoinna 18.6.–7.8.2011 ti–su klo 11–18. Käkälänraitti 4, Orimattila.

Kesän 2011 taiteilijat: tekstiili- ja kuvataiteilija Maiju Ahlgren, tekstiilitaiteilija Synnöve Dickhoff, kuvataiteilija Eeva-Leena Eklund, taiteilija / taidehistorioitsija Roger Gustafsson, kuvataiteilija Hamaleena Heiska, tekstiilitaiteilija, kuvanveistäjä Agneta Hobin, tekstiili- ja kuvataiteilija Leena Illukka, tekstiilitaiteilija Maisa Kaarna, kuvataiteilija Kaarina Kaikkonen, tekstiilitaiteilija Aino Kajaniemi, kuvanveistäjä Virpi Kanto, kuvataiteilija Anssi Kasitonin, kuvataiteilija Arto Korhonen, kuvanveistäjä Tuija Teiska, kuvataiteilija Iidu Tikkanen, valokuvataiteilija Marjukka Vainio.

Kuvanveistäjä Tuija Teiska on valmistanut veistoksensa matonkuteista, kyseenalaistamalla työskentelytapojen rajoja ja materiaalien tultuja ominaisuuksia.

Synnöve Dickhoffin "Puuttuvat tyttäret" on pellavasta, langasta, paperista ja muusta materiaalista muodostunut teoskokonaisuus, jossa lastenkokoiset mekot roikkuvat ullakon perällä. Merkkoihe on kannanotto eheän lapsuuden puolesta.

Päijät-Häme

14. syyskuuta 2011, nro 37

Seutu4
 HOLLOLAN SANOMAT
 NASTOLA
ajalehti
 Päijät-Häme

Urajärven osayleiskaavasta päätöksiä lokakuussa?

Minna Nousiainen

Urajärven kylän osayleiskaavaa koskevassa kyläillassa 8.9. kiinnostuneille esiteltiin keväällä nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen noin kymmenen palautteen pohjalta tehdyt muutokset. Kaavan esitteli Ramboll Oy:n kaavoitusinsinööri Markus Hytönen. Muutosten kommentoimiseen annettiin aikaa 23.9. asti, jonka jälkeen kunnanhallitus toivottavasti pääsee esittämään osayleiskaavan hyväksymistä kunnanvaltuustolle lokakuun alussa.

Asikkalan kunnanhallituksen puheenjohtaja Tarja Tornio muistutti, että nämä muutokset on jo esitetty kunnanhallitukselle, mutta mitään päätöksiä ei tehty ennen kyläilaisten kuulemistä. Tekninen johtaja Harri Hirvonen yhdessä Tornion kanssa painotti, että asia olisi hyvä saada eteenpäin, jotta suunnitelmista päästäisiin toteutukseen.

Historiallinen kylätontti keskellä kylää

Kaavan merkittävin muutos tehtiin museoviraston lausunnon perusteella, jossa vaadittiin selvittämään tarkemmin Urajärven historiallisen kylätontin laajuus. Selvitys tehtiin kuluneena kesänä arkeologisella inventoinnilla. Arkeologistista tutkimuksista ja sitä myötä alueen raukuksesta vastannut Lahden kaupunginmuseon amanuenssi Esko Tikkala sanoi heti puheenvuoronsa alussa, ettei muinaishistoriallisesti arvokkaaksi alueeksi luokitus ole este alueen rakentamiselle, eikä pieni hidaste.

Jos jokin alue julistetaan muinaismuistoalueeksi, se tarkoittaa, että menneisyyttä pitää suojella. Alueella voi normaalisti viljellä maata, kunnostaa taloa ja elää. Tikkala vakuutti.

Muinaismuistoalueeseen liittyvät hidasteet tulevat esiin siinä vaiheessa, kun alueelle suunnitellaan rakennuksia. Voimakkaasti maata muokkaavista muinaismuistoalue-

Kyläläiset kuulolla Urajärven osayleiskaavaa koskevassa illassa. Urajärveläiselle Paula Iso-Kuuselalle, kuten monelle muullekin kylätontin muinaismuistoalueeksi luokittaminen tuli yllätyksenä. – Meillä on talouskeskus juuri muinaismuistoalueella. Pitää perehtyä ennen kuin tiedän tarvitseeko ottaa kantaa kaavaan, Iso-Kuusela sanoo. Kyläläiset jäivät pohtimaan aiheuttaako luokitus paljon lisäkustannuksia kunnalle.

ta ja sen lähiympäristöä koskevista rakennushankkeista on neuvoteltava museoviraston kanssa, joka saattaa edellyttää alueen tarkempia tutkimuksia.

Aiempien tapauksien esimerkin mukaan tutkimukset rahoitettaisiin todennäköisesti kunnan pussista. Ja jos tutkimuskaivauksista jotain arvokasta sitten paljastuisi, jäännökset pelastettaisiin pelastuskaivauksilla, jonka jälkeen suunniteltu rakennusurakka saisi jatkua. Urajärven muinaismuistoalueelle on kaavoitettu onneksi vain kaksi uutta asuinrakennuspaikkaa.

Urajärvelle suunniteltu vesi- ja viemäriverkosto, jonka rakentaminen alkaa vuoden 2013 aikana, osuu myös suojeltavalle kylätontin alueelle. Kyläillassa pelättiin vesi-suunnitelman kariutuvan, koska vesilinjat vaatii maan mylläystä.

– Historiallisen tien vieret on jo ajat sitten myllätty ojen takia, joten en näe siinä ongelmia miksei

viemärintiä siltä sinne vetää, Tikkala rauhoitteli.

Hyrtiälänkangas muuttui eniten

Urajärven osayleiskaava oli ensimmäisen kerran virallisesti nähtävillä kaavaluonnoksena syyskuun 2010 ja tuolloin kaavassa oli osoitettu yli 100 uutta asuinrakennuspaikkaa. Rakennuspaikkoja kuitenkin poistettiin ELY-keskuksen ja museoviraston lausuntojen perusteella, joten nykyisessä kaavaehdotuksessa niitä on osoitettu 80 kappaletta. Kaavalla ei muuteta maan- ja metsätalousalueen rakentamista, vaan siellä on edelleen voimassa niin sanottu hajarakennusoikeus, jonne kunta voi harkintansa mukaan sallia rakentamista.

Kokonaisuudessaan Urajärven osayleiskaavalla muutetaan eniten Hyrtiälänkankaan aluetta, jonne

on osoitettu eniten uusia asuinrakennuspaikkoja.

– Alueelle on mahdollista rakentaa yli 40 uutta asuinrakennusta, kaavoitusinsinööri Hytönen sanoo.

Muita muutoksia keväällä nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen olivat muutaman rakennuspaikan siirrot sekä Talasrannan tuntuun tulleet muutokset, joissa tarkennettiin luontoarvojen todellista tilannetta.

Uimaranta-merkintä vaihdettiin uimapaikaksi, koska se vähäisen käytönsä ja varustelun osalta ei vastaa virallista, tiettyä ylläpitovelvoitteita käsittävää uimarantaa. Samoin "veneiden säilytyspaikka" vastaa paremmin todellisuutta kuin "venesatama". Heinolan rajalla olevaa työpaikka- aluetta supistettiin Heinolan toivomuksesta ja kuntien rajan väliin jätettiin maa- ja metsätalouskaistale. Muut muutokset olivat enemmän merkintätarkoituksena.

Asikkalan Kopsuonttiellä käynnistyvät korjaustyöt

Asikkalassa Kopsuonttiellä (Mt 3132) Mustjärven kohdalla korjataan paikallisia routa- ja tierakennevaurioita. Korjaustyössä korjataan rikkoutumat, jotka ovat näkyneet halkemina ja painumana. Tien pohjanvahvistusrakenteita, kantavuutta sekä kuivatusa parannetaan ja päällysrakenteeseen muodostuneet vauriot korjataan.

Liikenne ohjataan töiden ajaksi noin 50 metrin matkalta kiertotielle kahdessa väleessä 8.–21.9. välisenä aikana.

Liikenne ohjataan työkohteen ohitse liikennevalon yhtä kaistaa käyttäen. Lisäksi nopeusrajoitus lasketaan paikalla 50 km:iin tunnusilla. Korjaustyön urakoi Destia Oy.

Humalainen hurjapää Vääkssä

Lauantain vastaisena yönä klo 00.20 tuli poliisia vastaan vt 24:llä Körrin suoralla moottoripyörä kovalla ylinopeudella. Partio mittasi pyörälle 156 km/h, kun sallittu nopeus on 80. Poliisi kääntyi hurjastelijan perään ja tavoitti pyörän ennen Vääkssä. Pyörän nopeudeksi mitattiin Rantakulmantien risteyksessä 202 km/h. Pyörä saatiin hetken päästä pysäytettyä, jolloin kuljettaja ilmestyi olevan vuonna 1964 syntynyt vääkssä mies, joka puhalsi 1,40 promillea. Ajokortti jäi poliisille ja mies sai ajokiellon. Hänille epäillään törkeästä liikenneturvallisuuden vaarantamisesta ja törkeästä rattijuopumuksesta.

Asikkalan enkkupäiväkodilla on tehokas vanhempainyhdistys

Minna Nousiainen

The English Playschool of Asikkala on kannatusyhdistyksen ylläpitämä kielikylpypäiväkodi, jonka ostopalvelusopimus Asikkalan kunnan kanssa päättyi kesällä 2010. Päiväkodi on siis toiminut reilun vuoden yksityisenä päiväkotina yksityisen hoidon tuen ja kuntalaisen turvin. Lapsia päiväkodissa riittää, vaikkei kunta enää heitä sinne ohjakaan.

– Meillä on nyt 22 kielikylpyläistä, yhdeksän lasta suomenkielisessä pienien ryhmässä ja kahdeksan esikoululaista. Henkilökuntaa on emäntä ja siivoja mukaan lukien 9 ihmistä. Ai-noastaan esikoulu toimii ostopalveluna eli sen kunta ostaa meiltä, päiväkodin johtaja Kirsi Lahtinen kertoo.

Päiväkodin paikat ovat hyvin käytössä, eikä yksityistyminen aiheuttanut asiassa suurta notkahdusta. Muutama mainos päiväkodista laletettiin, mutta

pääasiassa toiminnan tuntevat perheet ovat olleet tehokkain markkinointikanava.

– Perheet ovat jakaneet hyviä kokemuksia oma-aloitteisesti toisille vanhemmille ja sitä kautta lapsia hakeutuu meille. Tällä hetkellä on aika hyvä tilanne, lapsia on jonossa ensi syksylle ja siitä vuodenkin päähän. Lahtinen sanoo.

Päiväkodissa opitaan enkku leikin kautta

The English Playschoolissa 3–5-vuotiaat lapset kuuluvat kielikylpyryhmään, jossa aikuiset puhuvat ainoastaan englantia. Lapset oppivat pitämään kielestä ja ymmärtämään sitä muun muassa havainnollistavien, hauskojen leikkien ja esineiden kautta. Kukin oppii englantia yksilöllisessä tahdissaan, osa alkaa käyttämään sitä

puheessaan, osa käyttää suomea, mutta ymmärtää englantia.

– Vanhemmat usein yllättyvät lasten englannin taidosta. Ennen Playschooliin tuloa englanti on saattanut olla vanhempien oma salakieli, kun on pitänyt puhua lasten läsnä ollessa lapsille kuulumattomia asioita. Hyvin nopeasti kielikylvyyn aloituksen jälkeen vanhemmat ovat huomanneet, että kieli on vaihdettava johonkin muuhun, kun lapset yllättäen ymmärtävätkin kaiken englanniksi puhutun!

Iso kiitos vanhempainyhdistykselle

Yksityistymisen myötä English Playschoolin vanhempainyhdistyksen merkitys on korostunut. Vanhempainyhdistyksen keräämät varat ovat ensiarvoisen tärkeitä päiväkodin arjen mahdollistamiseksi.

Päiväkodinjohtaja Kirsi Lahtinen on tyytyväinen tämän lukukauden lapsimäärään.

– Varoja käytetään esimerkiksi lelujen hankintaan tai vaikkapa nukkketeatteriryhmän tai retkien järjestämiseen. Kaikkeen siihen pieneen mutta merkittävään, johon kannatusyhdistyksen varat yksin eivät riitä, Lahtinen sanoo. Seuraavat vanhempainyhdistyksen organisoimat varainkeruutempaukset ovat lastentavarakirpputori syyskuussa ja aikuisten bileet lokakuussa.

Kierrätä ja viihdy Tepan hyväksi

Suuri Lastentavarakirpputori 17.9. Vääkсын liikuntahallilla lauantaina 17.9.2011 klo 10–13. Asikkalan kalantie 14. Pöytävaraukset ja kyselyt tekstiviestillä 040 5544 914.

Lasten vaatteet, lelut, urheiluvarusteet ja hoitotarvikkeet menevät hyvin kaupaksi ja päätyvät hyötykäyttöön.

Slush Party Tallukassa, Tallukantie 1, lauantaina 22.10.2011 illasetsemistä yömyöhään. Ohjelmassa useita erilaisia bändeja ja stand up -tatkuri. Liput ennakkoon päiväkodista, Tallukasta, Kanavan Kunkusta, Majakkapaviljongilta, Lasti ja lahjasta sekä Körristä.

4. toukokuuta 2011

Päijät-Häme

- 27 -

”Kunttoni tähden minä lenkille lähden”

■ Minna Nousainen

Asikkalan seurakunnan Majjan kammarin tarjoaa toimintaa sitä kaipaaville. Aktiivinen kammarin lenkkiporukka on jo noin neljän vuoden ajan lenkkeilyt viikoittain. Vuoden kokokohta on kevätretri Aurinkovuoren laavulle.

Kuudessa kevätauringossa kuudentoista henkilön ryhmä kipuaa kohti Aurinkovuoren laavua. Pääosin eläkeläisistä koostuva ryhmä pitää lukua ja varmistaa, että kaikki pääsevät perille paikottain haasteellisen maaston esteistä huolimatta. Tahti on sopiva, eikä kukaan jää jälkeen.

Sää ei ole ketään säikäyttänyt, eikä liukkaat kelit. Lenkkiporukka on käynyt kävelyllä vaikka ulkona on ollut 28 astetta pakkasta, ryhmän vetäjä Majja Vuorio kertoo.

Kevätretki laavulle on kokokohta, josta kukaan ei tahdo jäädä pois. Eikä ihmeäkään. Metsäpolun piletit ovat sini-vuokkoja pullullaan, aurinko paistaa ja linnut lirkuttavat. Perillä metsän siimeksessä on viileämpää ja laavun nuotiolla paistuvat makkarat.

Ilman Aaroa tämä ei toteutuisi. Aaro tuo pullat, makkarat ja nokipannukahvit. Vuorio kertoo lähimmäisen kammarin isännästä Aaro Suojalehdosta, joka alkujaan

ryhtyi innoissaan laavuretki-idea toteuttamaan. Jotkut rupattelevat keskenään, toiset nauttavat luon-

nosta yksin hiljaisuudessa. Makkaroiden syömisen jälkeen kaikki kuitenkin yhtyvät Kotimaan omi Suomi –lau-

Majjan kammarin porukka-lenkeillä mieli virkistyy eikä tarvitse olla yksin.

luun. Asikkalan seurakunnan diakonissa Jaana Huomo näkee tällaisten retkien tärkeyden ihmisen elämässä.

Kuntoilun lisäksi tällainen luo yhteishenkeä. Grillaaminen kuuluu kesään, johon monella ei ole kotona mahdollisuutta. Myös se, että pääsee perille vaikeassa maastossa antaa monelle onnistumisen elämyksiä.

Kun laulut on laulettu, on nokipannukahvikin jo kiehtahtanut. Lankkupöydän äärelle muodostuu tungosta, kun herkulliset pullat, itse tehdyt kakku ja hillo kelpaavat kahvin seuraksi. Vielä on aikaa juttelulle ja valkean sammuttamiselle ennen onnistuneen retken päättävää kotimatkan aloittamista.

Kesäkausi avataan paitsi grillaten myös laulaen laavun suojassa.

Kunkulla ensimmäinen vuosi takana

Kanavan Kunkku täytti vappuna vuoden, ja sitähan oli juhlimassa täysi sali piikin iltaa. Vappuamuna Mirko ja Milla Tähkänen saapuivat reippaina jatkamaan siitä, mihin illalla jäätin. Toinen yrittäjäpariskunta, Tom Vasara ja Sari Liljebloom olivat ansaitulla lomalla.

Kuten kaikki Asikkalan yritykset, Kunkun kaksitahoinen yritys eli ravintola ja sivistus- ja lahjatavaramyymälä saavat reippaan piristysruiskeen loma-asukkaista, joita on jo vapun aikaan runsaasti liikkeellä.

Talvi on ollut pitkä ja pimeä, mutta hengessä on selvityä. Ensimmäisen vuoden voi

kyllä laskea ihan harjoittelun piikkiin. Taustalla on valmistauduttu tulevaan kesään ja toivotaan kaikkiä asiakkaita tervetulleeksi katsomaan jo reippaina laajennetun myymälätilat ja upea sivistusvalikoima. Kesäksi on otettu myös muutama ihana ruotsalainen mekko myyntiin, Milla markkinoi innostuneena.

Kesää varten ruokalista- ja uudet tuotteet, jotta saadaan vaihtelua myös paikallisille vakioasiakkaille, joista on jo tuloloma-asukkaista, joita on jo vapun aikaan runsaasti liikkeellä.

Vappu on ollut todella iso menestys sään kylmyydestä huolimatta, ja sehan lämmittelee yrittäjän sydäntä, Mirko Tähkänen sanoo.

Milla ja Mirko Tähkänen eli puolet Kanavan Kunkun yrittäjästä olivat iloisia vappuauhtoillaan asiakkaidensa määrästä.

Pojat innostuivat extremejuoksusta

Asikkalan Raikas järjesti Vääkssä ensimmäisen Aurinkovuori Challenge-extremejuoksutapahtuman. Siinä juostiin ja käveltiin maastorata, jonka haasteellinen reitti sisälsi muun muassa esteradan, jyrkänreitit ja hyppymäen portaat. Kukin osallistuja suoritti radan omien kykyjensä mukaisesti.

Nopeimmin reilun kolmen kilometrin radan selvitti suunnistaja Oskar Breilin ajalla 14.36. Nuorimman radan kiertäneistä olivat 6-vuotiaita. Poikien alle 12-vuotiaiden sarja keräsi eniten osallis-

tujia, ja kisan jälkeen reittiä kerrattiin posket punoittaen. – Hyppy telineeltä patjalalle oli ehkä paras kohta, niitä olisi voinut olla useampikin!, kuului yhden kilpailijan kommentti.

Aurinkovuori Challenge 26.4.2011, tulokset:

Pojat alle 12v: 1) Onni Kyrkkö 17.05 2) Nuutti Virlander 23.29 3) Lauri Vilppula 25.57 4) Joonas Vilppula 27.20

Poikien palkintojenjako, jossa pojat ovat sijoituksen mukaan järjestyksessä vasemmalta alkaen.

5) Iivari Kettunen 28.41 6) Sami Marttinen 29.26 7) Tomi Marttinen 32.18.

Pojat alle 15v: 1) Kosti Kyrkkö 17.04 1) Eetu Härkönen 16.15 (eri reittiä).

Miehet: 1) Oskar Breilin 14.36 2) Jari Vilppula 27.22.

Tytöt alle 12v: 1) Emilia Kettunen 1) Neea Virlander (ei ajanottoa).

Naiset: 1) Anu Rönkä 23.46.

Oskar Breilin (vas.), Jari Vilppula ja Anu Rönkä palkintojenjaoissa.

Yhdistykset toimivat

EL Eläkeläisten Asikkalan yhdistys ry
Ke 11.5. klo 10.15
kimpakyyti Nuokun pihalta Hartolan "Iloiseen iltapäivään" klo 12-17. Ti 24.5. Ori-lampi-matka ja ti 14.6. Heinolan kesäteatteri. Ilm. Eva Aalto p. 040 537 9689. Mak-
sut tilille 501109-268117.

Martat Iso-Äiniön Martat ry
Martta-ilta

Iso-Äiniöllä Martta Oksasen luona mökällä to 5.5. klo 17.

Martat Vesivehmaan Martat ry
Sivistysliikereitti lähiseudulle la 14.5., lähtö koululta klo 9.30. Tied. Satu 050 355 8181 tai Marjo 045 633 1168. Vesivehmaan nuorisoseuralla kukkalaatikon nikkarointi-ilta 4.5. klo 17.

Asikkalan Raikas / Suunnistusjaosto Iltarastit ke 4.5. Aurinkovuoren kartalla, opastus vt 24 Vääkky 2 km pohj. Lähdöt klo 17.30-19, ratamestarina Osku. Iltarastit ke 11.5. Jenkkapirtin kartalla, opastus Vääkky-Vesivehmaa välillä. Lähdöt klo 17.30-19, ratamestarina Miikka.

Äinään Pyrkivä ry Kyläläenki Joenniemiessä su 8.5. Lähtö

Talassaaresta klo 10. Nuotiomakkarat mukaan.

Keskustan Vääkky Paikallisyhdistys ry Muistatteen vuosikokouksen to 5.5. klo 18 Vapaasrkn Varustamo, Vääkkyntie 4.

Etelä-Päijänteen Inva-Idit ry Kerho ma 9.5. klo 11 nuorisotalolla. Ilm. Kirkkonummen luosta-

rimatkalle, sekä matkan maksuja.

Asikkalan Sotaveteraanit ry Viihdehallan liput varattava pikaisesti, kyselyjä tullut myös muista yhdist. Esitys ma 30.5. klo 18, bussikyyti ja väliaikakahvitus järjestetty. Ilm. Anjalle 040 502 3282. Naisten sauna ja kokous OP:lla 19.5. klo 13, asioina mm. 21.5. toripäivän arpaj.

Asikkalan nuorisoseura ry Mölkky alk. ma 9.5. klo 18 Antianpellon kentällä.

Lahden Seutu

Omaisat mielenterveystyöntutkijat Päijät-Hämeen yhdistys ry Omaisohjelma joka ke 1. ke klo 12-14 toimistolamme, Mariankatu 19 B 36, Lahti. Uudet aukuloajat ma-to klo 9-15, pe suljettu. www.omaist.fi

Pääkirjoitus

Mikä kuntalaista kiinnostaa?

Asikkala teki hyvän yrityksen kertoa asukkaalle kunnan palveluista ja päätöksenteosta, mutta tulos oli niukka. Koko maanantapäivän 22.8. kunnan virkamiehet esittelivät tietoisuuden kuntatalouden tilaa, päivähoidon näkymiä, uuden koulun rakentamista, tonttitilannetta ja niin edelleen. Lopuksi sokerin pohjalla oli tarjolla harvinainen herkku, kunnanhallituksen julkinen kokous.

Yhteensä koko pitkän päivän aikana yleisöä oli muutama kymmenen henkilöä, mikä ei täysin selity sillä, että kyseessä oli työpäivä.

Toinen esimerkki aiheesta on Hollolan äskeinen tiedotus- ja keskustelutilaisuus kuntakeskuksen uudesta elämästä eli muun muassa Prisma-keskuksen ja monien muiden uusien liikkeiden tulosta nykyisen, kieltämättä melko vaatimattoman profiilin liikekeskuksen tilalle. Tämä teema kiinnosti jo paljon enemmän, ja aivan odotetusti paikalle tulivat pääosin kriittisesti uuteen asennoituneet kuntalaiset.

Hollolan tilaisuus saikin uutisoinnin lisäksi muutakin palstatilaa myös ESS:ssä, missä Vili Lindström sanaili hollolalaisten halusta viettää pelkkää keskiäjuhlaa, vaikka tarjolla on viimeinkin modernia menoa. Huoli on turha; meillä maalla tunnistetaan kunnan imagoon sopivan kesäisen yleisötapahtuman ja sujuvan arkielämän ero - ja silti voidaan ja uskaltaen myös kyseenalaistaa ja esittää mielipiteitä.

Mitä näistä esimerkeistä voisi päätellä? Sen ainakin, että silkkainformaatio omasta kunnasta ei liiemmin houkuttele. Paremminkin lähdetään liikkeelle, kun kyseessä on edes jonkinlainen ristiriita. Olisivatko asikkalalaiset kiiruhtaneet sankoin joukoin paikalle, jos kutsussa olisi otsikoitu asiat toisin, tyyliin: lopettaako maan hallitus pienet lukiot? tai: robotit hoitamaan vanhuksia jo ensi vuosikymmenellä? Näistäkin asioista Vääkyn kuntatalolla päivän aikana puhuttiin, mutta melko tyhjiä seinille.

Kunnanjohtaja Juri Nieminen kuulutti kuntien pelastamiseksi jatkossa kansalaisyhteiskunnan mallia eli jokaisen kuntalaisen aktiivista vastuunottoa yhteisestä elinympäristöstä ja toisistaan ja myös konkreettista vapaaehtoista työpanosta. Siinä on tavoitetta kyllin, sillä mieluiten me istumme omissa kodeissamme mukavuuksien keskellä, niin maalla kuin kaupungissakin.

Vaivannäkö kannattaa. Soittotaidon opettelu ja esiintymisten järjestäminen poikivat hienon tapahtuman. Yleisö viihtyi taidekeskus Taarastin kate-tussa katsomossa upeiden musiikkiesitysten parissa.

TERVEYS-NUURAKKA
Ilmoitustilavaraukset tälle palstalle
puh: 044 73 60 769 / Eija

NASTOLAN FYSIKAALINEN HOITOLAITOS OY

Timpurintie 2, Rakokivi

PUH. 7624 888
• fysikaaliset hoidot
• hieronta
• nikamakäsittely
• inkontinenssiterapiaa

Nastolan Kuntokeskus www.nasku.fi
puh. 7621105
Muurarintie 3, Liikekeskus

FYSIOTERAPIAA

- i Fysioterapeutin tutkimus
- i Nivel- ja nikamakäsittelyt
- i Yksilölliset harjoitteet
- i Hieronta
- i Akupunktiohoidot
- i Fysikaaliset hoidot

Pasi Salmi, fysioterapeutti, ty. fysioterapeutti, manipulatiivinen fysioterapeutti, Maitland concept

Nastolassa tunnelmoitiin kansanmusiikin tahtiin

Minna Nousiainen

Nastolassa Taidekeskus Taarastissa historiansa toista kertaa järjestetyt kansanmusiikkifestivaalit keräsivät lauantaina 20.8. mukavasti yleisöä. Lipunmyyntiä hoitanut Saija Kettunen kertoo saldoksi 130 myytyä lippua, minkä lisäksi yleisössä istui muutamia kymmeniä ennen lipunmyyntiä saapuneita esiintyjien huoltojoukkojen jäseniä.

Ilta sujui lämpimässä tunnelmassa, vaikka tuuli yrittikin muistuttaa lähestyvistä syyskeleistä. Kansallispuvuissa ja muissa tarkoin harkituissa esiintymisasuissa valloittaneet soittajat, laulajat ja tanssijat lämmittivät sydäntä ja virkistivät mieltä upeassa järjvaimsemassa. Yhteislaulun aikana jokainen pääsi tunnelmoimaan myös oman äänensä avulla. Tansseissa lavalla olisi ollut tilaa näyttävimmillekin askelkuvioille, mutta kansanmusiikki säättää askeleet rauhallisemmalle kaavalle, joihin muutama pari antautuivatkin.

Nastolan Pelimannit on ollut voimissaan jo vuosikymmeniä. Miehet välittivät hyvää tunnelmaa soittaessaan rennosti ja hymyssä suin turhia jännittämättä.

Reippaat Pikkupeleimannit esittivät suomalaisien kappaleiden lisäksi muun muassa norjalaisia kappaleita, joissa laulu oli tietenkin mukana.

Nastolan II Kansanmusiikkifestivaaleilla esiintyivät:

Nastolan Pikkupeleimannit
Nesaldintos
Grooves
Nastolan Pelimannit
Gines
Hollolan nuorisoseuran Annat ja Antit
Villälteen kyläpeleimannit

Ella Sakki, 5, ja Oona Sakki, 7, (eturivissä) soittavat viulua, Emma Nylund, 11, soittaa myös viulua ja Helmi Kettunen, 13, seloo Nastolan Pikkupeleimanneissa. Tytöt kertoivat, että kansanmusiikkifestivaaleilla esiintyminen tuntui hyvältä ja normaalilta. Ovathan pikkupeleimannit tottuneita esiintyjä lukuisen koti- kuin ulkomaankin keikoilta.

Grooves vakuutti yleisön soittotaidoillaan ja esiintymisensäullaan.

MAA- JA METSÄ-TALOUS
teema 31.8.

Seutu4 MUIKKAUVAUS- JA KÄSITTELY-ALUEIDEN PIIRI

Varaa tuottava ilmoitustilasi nyt numerosta 03-884 800

Pääkirjoitus

Kännykkäkulttuurin kääntöpuoli

Mannerheimin Lastensuojeluliitto muistuttaa näin koulujen alkaessa, että pienet koululaiset tarvitsevat vanhempiensa apua ja kiireetöntä läsnäoloa vielä pitkään. Liitto muistuttaa myös pelisäännöistä, joita tarvitaan kännyköiden, tietokonepelien ja internetin käytössä. Tutkimuksen mukaan yli 80 prosentilla 7-vuotiaista suomalaisista lapsista on oma kännykkä. Se onkin oiva väline nopeaan yhteydenpitoon koululaisen kanssa, mutta nykyaikaiset toiminnot mahdollistavat kännykän arveluttavaakin käyttöä. Saldorajat ja palveluестot ovat hyviä työkaluja, joilla pelisääntöjä voi luoda.

Kännykkäkulttuurin rehoittaessa koulut ovat jälleen yhden haasteen edessä. Miten turvata koulurauha, kun yhdellä jos toisella puhelin aloittaa piipityksen koululuokassa? Miten ehkäistä kännykkäpelien pelaaminen nimenomaan oppimiseen tarkoitettuna ajalla? Vaikka kännykät on tyyppisesti pidetty suljettuna tai äänetöntä toiminnolla oppituntien aikana, sääntöjen noudattamista on hyvin vaikea valvoa.

Muutama vuosi sitten Opettaja-lehden kirjoittaja Hanu Laaksola ehdotti kouluihin kännykkäparkkia. Ehdotus sisälsi ajatuksen, että koululaisilta kerättäisiin matkapuhelimen päivän ajaksi erityiseen varoitettuun paikkaan, josta puhelimet voisi noutaa koulupäivän päätteeksi.

Kelpo ehdotus, sillä koulutunneilla ei tarvita kännyköitä. Saman parkkisääntöön soisi koskevan opettajienkin puhelinkäyttämistä, heidän velvollisuutensaahan on opettaa kulloisenkin tunnin ollessa käynnissä, eikä vastata vanhemmille tai hoidella henkilökohtaisia asioitaan. Kännykkäkulttuurin lieveilmiö sekin, että opettajan odotetaan olevan jatkuvasti vanhempien tavoitettavissa.

Orimattilan paikallisravien tuloksia:

lähtö: Lämminveriset tasoitusajo 2000 m tammouille: 1) Chaka Khan Ginn / Arto Laaksonen 20,4,

lähtö: Suomenhevostat tasoitusajo 2000 m: 1) Turoveli / Timo Tuominen 35,0,

lähtö: Lämminveriset tasoitusajo 2000 m: 1) Simeon Walter / Arto Laaksonen 20,7,

lähtö: Lämminveriset Monte tasoitusajo 2000 m: 1) Velvet Boko / Jenni Käija 18,1,

lähtö: Suomenhevostat tasoitusajo 2000 m: 1) Bredan Friida

/ Ari Jyväsjärvi 35,2x,

lähtö: Lämminveriset tasoitusajo 2000 m: 1) Mill Hill / Mikko Valtonen 21,9,

lähtö: Lämminveriset tasoitusajo 2000 m: 1) Sun Sensation / Markku Iivari 18,6,

ponilähtö: A-Ponit tasoitusajo 1000m p. 3.20.0 + 20 m / 4,0 s: 1) Oliver Midsommer / Suv Saarinen 3.08,2,

ponilähtö: B-Ponit tasoitusajo 2000m p. 2.35.0 + 20 m / 2,0 s: 1) Helga II / Jonna Pakkanen 2.11,8x,

Artjärven Osuuspankilla hyvä alkuvuosi

Artjärven Osuuspankin talletuskanta kasvoi ensimmäisellä vuosipuoliskolla 3,05 prosenttia ollen vuoden vaihteessa 31,4 miljoonaa euroa. Myös luotokanta omista varoista oli kasvussa, 3,57 prosenttia, ollen 30,7 miljoonaa euroa. Asuntoluotot kävivät hyvin kaupaksi, alkuvuodesta myönnettiin 32 asuntorahoitusta joko asunnon oston tai peruskorjaukseen. Asuntoluotokanta kasvoi 4,3 prosenttia. Asuntoluottojen ohella maatalouden investoinnit ovat olleet merkittävä osa luotonannon kehitystä. Pankin toimialueelle on keskitetty merkittäviä maito-, sika- ja viljelijä, jotka ovat kasvattaneet tilakokoa viime vuosien aikana.

Artjärven Osuuspankin ensimmäisen vuosipuoliskon liikevoitto oli 204 000 euroa, kun se oli vuotta aiemmin 212 000, joten liikevoitto säilyi joksikin edellivuoden tasolla. Korkokatteen lasku pysäytti yleisen korkotason nousun myötä. Korkokate oli 337 000 euroa ja se kasvoi 9,8 prosenttia edellivuoden vastaavasta ajanjaksoista. Pankki maksoi omistajajäsenille bonuksia 71 000 euroa. Pankin vakavaraisuus on vahvalla tasolla, ollen 27,65 prosenttia.

Luottotappioita ei ole kirjattu, eikä niitä ole näköpiirissä. Lainojen takaisinmaksussa ei ole ilmennyt ongelmia, vaikkakin yleisesti halouden epävarmuus on olemassa, toteaa toimitusjohtaja Reijo Huronen.

Asiantuntijapalveluiden merkitys korostuu, kun rutiinipalvelut hoidetaan pääosin verkon kautta. Pankki on pystynyt hyvin vastaamaan asiantuntijapalveluiden kysyntään. Pohjolan vakuutusmyyjä on tavattavissa keskeisissä pankilla ja varainhoito- sekä lainopilliset palvelut on hoidettu pääosin omin asiantuntijavoimin.

Paimenkoirien koulutus aloitetaan kun niiden paimenvalvoja herää nuorella iällä. Paimentaminen on koiralle valjosten varasta toimintaa jota ihminen pyrkii hillitsemään ja ohjaamaan. Moisanerin 7-vuotias bordercollie Shine paimentaa niin innokkaasti, että kesäkuun alkuun se pitää väliillä komentaa uimaan.

Vaisto ajaa koiran paimentamaan

■ Minna Nousiainen

Orimattilalaisen Juha Moisanerin tilalla lauma lampaita liikkuu kaukana laitumella yhtenä könttinä ripeästi paikasta toiseen. Isäntä itse seisoo kaukana laumasta, mutta jokin lampaita liikuttaa milloin vaakaasuoraan, milloin vasemmalle tai oikealle. Kun tarkkaan katsoo huomaa lauman kintereillä, perässä ja sivuilla viilettävän pienen mustan pilkun, joka osoittaa tuon isännän paimenapuriiksi, bordercollie Shineksi. Samalla selviää syy miksi Moisaner pitelee käsillään metallista kolmionmallista pilliä suusaan ja puhalttaa siihen lähes tauotta eri pituisia vihellyksiä.

Niillä ohjataan koira. – Eri pituiset vihellykset tarkoittavat esimerkiksi vähän oikealle, oikealle ja paljon oikealle. Käskyihin kuuluvat myös vasemmalle, vauhtia pois, maahan ja kaat taakse, Moisaner kertoo.

Vaikeaa mutta palkitsevaa

Koiran työskentely laitumella näyttää usealta mutta rankalta. Kesäkuukaisen koiran pitää juosta aika vauhdilla, jotta kukaan laumasta ei lähde hortoilemaan. Vaisto ajaa paimenkoiran paimentamaan, mutta mikä saa ihmisen opettelemaan paimenkoiran käyttämistä.

– Meillä koirien käyttö lähti siitä kun äitini näki maatalousmessuilla vaikuttavan paimenkoiranäytöksen, sukutilaansa jatkanut Moisaner kertoo.

Paimenkoiranäytöksen jälkeen tilalle ostettiin ensimmäinen bordercollie noin 30 vuotta sitten, jonka kanssa Moisaner kävi opettelemaan paimentamista ystävänsä Risto Nikusen lammastilalla. Nikusen neuvojen lisäksi Moisaner sai oppinsa englanninkielisistä kirjoista. Ehkäpä siksi Moisaner antaa käskyjään koirilleen englanniksi.

– Kun koirat ovat vappajalla niille englantia ja yöpajalla suomea, mies hymyilee.

Juha Moisaner ohjaa paimenkoiriensa toimintaa pillin vihellyksillä. Pillin lisäksi käskyjä annetaan myös verballisesti, työssä oleville koirille Moisaner antaa käskyjä englanniksi.

Kolmenkymmenen vuoden aikana Moisaner koirineen on kehittynyt valtavasti. Mies kertoo, ettei aikoinaan eude ymmärtänyt miten hyvin koiran kanssa voi toimia. Tilan selteisestä bordercollista kolmea käytetään työkoirina, ja ne ovatkin korvaamaton apu pääasiassa nautojen, mutta myös lampaiden liikuttamisessa.

– Brittein saarilta lähtenyt paimenkoiran käyttö ei ole kovin yleistä Suomessa, Orimattilassa tiedän yhteensä kolme tilaa, jotka käyttävät työkoiria, Moisaner sanoo.

– Luuli, että paimenkoiria käytettäisiin enemmänkin, sillä suuren apuna lisäksi Suomen Paimenkoirayhdistyksen rekisteröimä työkoira on ostohinnastaan vähennyskelpoinen maatalousverotuksessa tiloilla, joilla pidetään laidunnettavaa karjaa.

Kilpailut ovat näkyvintä toimintaa

Koirakokojen paimennustaidoista käydään myös kilpailuja Suomessa järjestetään vuositasolla noin kymmenen kilpailua, joista osa on karsintakilpailuja kansainvälisiin arvokisoihin pääsemiseksi.

Moisanerin tilalle koirat on hankittu täysin työkaverieiksi, mutta kisoissa käydään oppimassa ja omaksumassa uusia taitoja paimentamisesta kuin koko maataloudestakin. – On olemassa niitäkin, jotka harastavat paimentamista huvin vuoksi. Heillä treenaaminen tapahtuu tuttuun tapaan, Moisaner valottaa.

Vimeksi mies osallistui Pohjoismaiden mestaruuskilpailuihin, jotka järjestettiin nyt ensimmäistä kertaa Suomessa Somerolla, elokuun ensimmäisenä viikonloppuna. Moisaner osallistui kilpailun kahden eri koiransa kanssa, mutta ei selviytynyt finaaliin. Koirien kilpailusuorituksia ei voi koskaan varmistaa ennakoida. Shinea mies kuvaa lyhytpinnaiseksi työkse joka saattaa napata eläimestä kiinni jos lauma ei liiku. Kilpailuissa siitä seuraa automaattinen hylkäys.

– Kilpailussa ja paimentamisessa on pääasiassa mahdollisimman hyvä eläimen käsittely. Tuomarit arvioivat sitä, miten lauma liikkuu radan läpi, eikä sitä miten, tai kuinka paljon koiria liikkuu.

Moisanerin mukaan paimenkoirakokojen taso on yleisesti oltu nousu Suomessa. Huiput treenaavat todella paljon, johon Moisaner itse

ei aina pysty kaikkien muiden maataloustöiden ohella. Jo monta sukupolvea jatkuneeseen korkeaan Iso-Britannian tasoon silti tuskin koskaan päästään.

– Suomessa treenikausi on niin lyhyt lyhyen laidunuskauden takia. Talvisin saa harjoitusta kun lehmää siirrellään navetassa, Moisaner kertoo.

Etusijalla eläimen hyvinvointi

Paimenkoiralle paras palkinto on se, että pääsee paimentamaan, eli toteuttamaan luontaista käyttäytymistään. Ihmiselle paimennuskoiran käyttäminen antaa uusia taitoja, onnistumisen kokemuksia, karjasilmää ja ennen kaikkea asioiden ymmärtämistä eläimen näkökulmasta. Paimenkoiraa käyttämällä karjaa liikutetaan luonnonmukaisemmin, ilman pakkoa, väkivaltaa tai turhaa stressiä. Eläimet ovat yksilöitä, eikä paimenkoirillekaan aina sovi samat opetusmetodit.

– Pääasiassa paimennuskousta koirista syntyy paimentava koiria, joka on joko helppo tai vaikea kouluttaa. Maailmussa on enemmän huonoja kouluttajia, kuin huonoja koiria, Moisaner muistuttaa.

Tennarit jalkaan ja tansseihin!

Minna Nousiainen

Kesän kynnyksellä ulkotanssilavat aavaavat ovensa ja houkuttelevat innokkaita tanssijoita parketille. Utlaisuudesta lähden itsekin selvittämään mitä tanssilaavalla tapahtuu, ja minkälaisia porukkaa Asikkalan Vesivehman Jenkkapirtille oli saapunut tanssiorkestri Sykkeen ja Neljänsuoran vietäväksi.

Tanssilaava on ollut auki puoli tuntia, ja iso parkkipaikka on jo lähes täynnä. Ihmisä tulee sisään tasaiseen tahtiin ensimmäisen tunnin aikana. Panen merkille, että suurin osa on keski-ään ylitänteitä, yksin ja yhdessä saapuvia miehiä ja naisia. Muutamia lapsiakin näkyy joukossa.

Kyllä, tapahtuma on ikärajojen. Lapsia tulee jonkin verran vanhempien mukana tanssimaan. Anniskeluluuilla on tietenkin ikäraajat, pääsylippuja tarkastanut järjestyksenvalvoja vahvistaa.

Kun oikein mietin, muistan itsekin olleen pienenä tyttöänä mukana tansseissa. En varsinaisesti muista osanneeni tanssia, ja myöhemmin muistikuvani saa valitettavasti vahvistuksen. Katson kateellisena, miten parit pyörivät upeasti, silmät kiinni musiikkiin ja tanssiin lumoutuneena. Miten ne liikkuvatkin niin nästisti toisinsa törmäilemättä.

Itse pääsen kokeilemaan suhteellisen yksinkertaista foxia, ja toisen kappaleen aikana olen päässyt jo jonkin verran jyvälle. Enää en pyydä joka toisella aske-

Jenkkapirtillä tunnelma on katossa.

leella anteeksi varpaille astumista tai väärää askeleita. Kädet kyllä hikoavat koko rupeaman ajan.

Naiset voivat ehdottomasti tulla suoraan lavalle opettelemaan. Hyvän viejän mukana naiset op-

piivat nopeasti ja helposti, minua tanssittanut Jarkko rohkaisee.

Piikkikorko ei ole paras tanssikenkä

Jarkko itse haki oppinsa lavatanssiskurssiltaan. Hän kyllästyi diskoihin ja klubeihin, ja tansseihin lähdeytään jäi sille tielle. Tanssilaavoilla tutustuminen ja jutteleminen onnistuvat paremmin, eikä alkoholi ole päälloissa. Oman huomioni mukaan rupattelun on kyllä toisijassaa, lavalta kätä kuhina, eikä monikaan istu juttelemassa.

Jarkko on tansseissa kolmen muun nuoren kanssa. Kaikki sanovat, etteivät lavatanssint ole katoava kansanperinne vaan pikemminkin kasvava. Nuoria käi kuulemma koko ajan enemmän ja enemmän tansseissa.

Artisti tietenkin merkitsee jonkin verran. Tänään koulujen päättymislauantaina Syke ja Neljänsuora ovat vetäneet porukkaa paikalle mielestäni paljon, mutta nuoret kertovat, että yleensä lavalta on ääriään myöten täynnä ja siellä on kuuma. Vaikka itse pääsin kokeilemaan tanssitaiteijan lavan väljemmän reunaan, tuli minu-

Essi ja Jarkko käyvät tansseissa, joissa esiintyy rokahtavampia nuoria artisteja. Essi suosittelee Hurman ja Finlandersin keikkoja.

Jenkkapirtin kesä jatkuu:

La 11.6 Dallape, Eija Kantola & Omega
La 18.6 Jani & Jetsetters, Sinitaivas
To 23.6 Esijuhannus 2011
La 25.6 Juhannuspäivän suurtsanssit
To 30.6 Naistentanssit alkavat
La 2.7 Souvarit ja Lasse Hoikka, Teemu Harjukari
To 7.7 Naistentansseissa Varjokuva & Midinetti
La 9.7 Yölintu ja Simo Silmu, Väriloiste

Hollolan, Kärkölän ja Hämeenkosken taidenäyttelyt

Pyhäniemen kartanossa 12.6.-14.8. Naivistit kesäviihityillä –kesänäyttelyt 2011. Vanha Makasiini, Luokkarintie, Hollola kk. Avoimia su-pe 12-18, la 12-16. Muina aikoina sopimuksen mukaan. Juhannuksena suljettu. 3.7.-14.8. Pyhäniemen taidekesä avoimia päivittäin klo 11-18. www.pyhaniemenkartano.fi

Jokelan kartanon kesänäyttely avoimia 11.6.-31.7. ti-su 12-18 (samoin kuin kesävierintolakin). Pääsymaksu on 6€, lounastarjoilu 3€. Alle 18-v. pääsevät ilmaiseksi. Pääsymaksuun sisältyy kahvi/tee/

mehu ja pikkuleipiä. Näyttelyn taitelijat: Akvarellit: Mika Torönen, Grafiikka: Maarit Kontiainen, Piia Lehti ja Päivi Somppi, Keraamikka: Cornelius Collander, Asa Hellman, Kirsti Kirsi ja Tidi Fohlin, Öljy + sekät: Teemu Korpela, Pasi Kuittonen, Jan Neva, Petteri Niskala ja Heikki Peron, Lastaide: Tuija Sarantila. Lisäksi lasivermalla on Raih Aaltion pieniä akvarelleja sekä kahden hämeenkoskelaisen; Ritva Laaksoman (keramiikkaa) ja Helka Rokkilan (öljy,pastelli) teoksia.

Kärkölä: 29.5.-21.8. Huovilan puiston näyttelyt: Ladossa: Helmi Vuorelma: Ryijyjä, Vanhassa saunassa: Ruusuaiheisia esineitä, Linnan kivijalassa: Risuja, ruukkuja ja ruusuja, Kotiseutumuseossa: Perusnäyttely, Viljamakasiinissa: Arkeologisia löytöjä ja vanhoja ansio- ja kunnamerkkejä, Kauppamakasiini: Vanhoja puseepäntyökäljua. Avoimia ti-su klo 11-18. Opatukset ti-su klo 13. Kotiseutumuseo avoimia ti-su klo 11-18.

3.-24.7. Putulan taideviikot. Hämeenkosken taideyhdis-

Käsilaukulta on mukavampi tanssia. Rahat saa kätevästi nikkaan tai käsivarseen kiinnitettävään rahapussiin.

lekin kuuma jo kahden kappaleen jälkeen. Erityisesti pohkeen olivat tullea ja kova veden jano kurkussa. Tämähän käy tosiaankin kuntoilusta, ehkäpä piikkikorot olivat väärä valinta.

Hyvät tanssikengät ovat tasan pohjaiset ja joustavat. Ei korotkaan huonot ole, jos niillä pysyy muutenkin tasapainossa, nuorisoporukkaan kuulunut nainen neuvo.

Pelin henki on raaka

Arvioin tansseissa olevan muutaman kymmentä nuorta, itseni ja ystäväni Katrin mukaan lukien. Katrinen ei paljon seisoskele, niin hyvin hän on kaivanut tanssaan,

valssin ja muiden tanssien askelkuviot lihassuustaan. Muutenkaan nuoret naiset eivät joudu paljon lavan reunoilla odottelemaan.

Tansseissa on tavallaan raaka peli. Nuoria naisia hakevat niin nuoret kuin vanhatkin miehet, kun varttuneemmat naiset saattavat joutua odottamaan hakijaa kauemman. Naisten haun aikana lavan reunat tosin tyhjenevät nopeasti ja kaikki pääsevät tanssimaan.

Ilta Jenkkapirtillä oli hauska. Oli rohkaisevaa kuulla, etten ollut ainoa joka tuli tansseihin opettelemaan tanssimista. Yllättävintä oli se, että tansseissa lenkki-

tossuja näkyi käytettävän hameen kanssa. Myös erilaiset käsivarsinikka rapausit osuivat silmään. Loppujen lopuksi sekin oli aika normaalia, että naiset kuivattelivat itseään vessassa hiustenkuivaajilla. Meininki vaikutti hyvältä, selvältä ja aika sosiaaliselta. Taidan tulla toistekin!

Jarkko pyörittää Katrinen, eivätkä satunnaiset askelvirheet häiritse kokonaisuutta.

VALOKUVAAMO & KEHYSTÄMÖ
T:mi Kaija Liikenen
Vanha Messilantie 8 (Anttiikkikeskus)
puh. 040-7206480

OPTIKKOLIIKE NÄKÖKULMA
NÄKÖKULMA
TORIKUJA 1, SALPAKANGAS
Puh. (03) 780 6300, 045 652 1876
Palvelemme arkisin klo 9-17.30, lauantaisin 10-14
24.6. - 30.7. lauantaisin suljettu
MEILTÄ MYÖS SILMÄLÄÄKÄRIPALVELUT!

HOLLOLAN UIMAHALLI
ON AVOINNA KEVÄTKAUDELLA 12.6.2011 asti. SYYSKAUSI ALKAA MA 8.9.2011 klo 8.00.
Joivotamme asiakkaillemme oikein hyvää kesää!
HEINSUON URHEILUKESKUKSEN TENNISKENTÄT
Ovat yksittäisten vuorojen osalta maksuttomia ja niitä ei tarvitse erikseen varata.
Vakiovuoron hinta on alkaen 1 tunti viikossa 109,00 euroa / kausi (2.5.-30.9.2011)
Vakiovuorojen varaukset arkisin liikuntatoimistosta puh. 044 780 1293 tai sähköpostitse os. antti.anttonen@hollola.fi.
Tarkemmat ohjeet käyttäjille löytyvät tenniskenttien ilmoitustauluilta.
AURINKOISTA PELIKESÄÄ!